

TWENOT

**TWEDE
NEDERLANDSE
ORGANISATIE VAN
TANKHOBBYISTEN**

DE TANK

167

April 2004

In dit nummer o.a.:

**C7P artillerie-
trekker**

“LOKI” Gerät

Militaire T-Fords

**Cadillac-Gage
V-150 Commando**

DE TANK

*TWE*ede Nederlandse Organisatie van Tankhobbyisten.

DE TANK is een tweemaandelijks uitgave van de vereniging TWENOT. Zij wordt aan alle leden gratis toegezonden. In de rubriek VRAAG & AANBOD kunnen leden niet-commerciële advertenties plaatsen. Copy voor DE TANK moet uiterlijk de vijftiende van iedere oneven maand bij de redactie zijn. Bij aanlevering van copy op discette of per email: ten minste Word 6.0

Internet: <http://www.twenot.nl>; e-mail: twenot@twenot.nl; ISSN: 1382-8991

BESTUUR:

Voorzitter

Marc van Etten, [REDACTED]

Vice-voorzitter

Eric Sikkema, [REDACTED]

Secretaris + speciale activiteiten

Marc Tempels, [REDACTED]

Penningmeester

Kees Blijleven, [REDACTED]

Website

Rob Plas, [REDACTED]

Lid

Jan Willem Stokkers, [REDACTED]

REGIOCOÖRDINATOREN

Noordwest Nederland:

Jan van Veen, [REDACTED]

Noordoost Nederland:

Wim Oldekamp, [REDACTED]

Midden Nederland:

Peter Vierhout, [REDACTED]

Zuidwest Nederland:

Bert Lindeboom, [REDACTED]

Zuidoost Nederland:

Marc van Etten, 0416-361258, [REDACTED]

[REDACTED]

SECRETARIAAT

of

Postbus 357
8000 AJ ZWOLLE

REDACTIE

Jan van Veen

Kees Blijleven

LIDMAATSCHAP per kalenderjaar: t/m 18 jr € 11,50; > 18 jr € 14,-; buitenland € 20,50
Betaling op postbank 3026112 t.n.v. TWENOT, Heiloo

HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVERNEMEN VAN ARTIKELEN EN/OF AFBEELDINGEN IS TOEGESTAAN NA (SCHRIFTELIJKE) TOESTEMMING VAN DE REDACTIE.

DE REDACTIE IS NIET AANSPRAKELIJK VOOR EVENUELE ONJUISTHEDEN OF OMISSIES IN DE TANK EN IS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE INHOUD VAN DE HAAR GELEVERDE KOPIJ. ZIJ BEHOUDT ZICH HET RECHT VOOR INGEZONDEN STUKKEN ZONDER OPGAVE VAN REDENEN TE WEIGEREN, IN TE KORTEN OF INHOUDELIJK TE WIJZIGEN.

VERENIGINGSNIEUWS

Kort verslag 1^e TWENOT bijeenkomst te Amersfoort op 6 maart 2004

Algemeen

Aantal bezoekers volgens presentielijst: 130. Zoals altijd het "probleem" is: niet iedereen schrijft zich in op de presentielijst, dit ondanks herhaalde oproepen hiertoe. De ervaring leert dat iets meer dan de helft van de bezoekers zich inschrijft. Dat zou betekenen dat er gedurende de gehele dag ongeveer 250 personen de bijeenkomst hebben bezocht, waaronder een aantal niet leden. Tijdens de bijeenkomst hebben zich twee nieuwe leden aangemeld.

Vanaf 10.00 uur begon de zaal vol te lopen en werden modellen ingeschreven. Het jureren begon om 10.45 uur, met twee teams. Later kwam er nog een 3^e team bij, want er waren behoorlijk was inschrijvingen. Om 14.15 uur waren alle modellen, diorama's en figuren beoordeeld, mede door de inzet van Rob, Jan-Willem en Eric. De prijsuitreiking begon om 14.45 uur.

Het bleek dat de nieuwe formulieren aan hun doel beantwoordden. Vrijwel geen onduidelijkheden en een sneller verloop van het jureren. Links en recht kwamen nog wat suggesties, die door Rob in de formulieren zullen worden verwerkt.

Er waren enkele klachten dat er (te) weinig (particuliere) handel was. Ondanks de ruimtelijke beperkingen in Amersfoort heeft het bestuur daar bewust voor gekozen en dit is ook in DE TANK meegedeeld. Desondanks waren er toch enkele leden die om tafels c.q. ruimte vroegen. Voor zover mogelijk is dat in overleg met het museum personeel opgelost.

De modelbouwwedstrijd (tussen haakjes het aantal in Sneek op 25 oktober 2003)

. Totaal aantal ingeschreven modellen voor de wedstrijd	: 75	(57)
. Voertuigen (klasse V)	: 37	(33)
. Diorama's & Vignetten (klasse VD)	: 27	(17)
. Figuren & Bustes (Klasse FB)	: 11	(7)

Twee figuren zijn uit de wedstrijd gehaald omdat ze niet voldeden aan het wedstrijdreglement (soldaat uit 1815 en een ridder). Ook zijn een drietal separaat ingeschreven voertuigen samengevoegd tot één inschrijving. E.e.a. is in overleg met de bouwers gebeurd. Het aantal overige, niet voor de wedstrijd ingeschreven modellen bedroeg ca. 20 stuks, zodat er in het totaal ongeveer 100 modellen, diorama's, bustes e.d. op de tafels stonden.

Toegekenede prijzen:

Klasse	Goud	Zilver	Brons	geen prijs
Voertuigen	4 (2)	13 (9)	10 (12)	10 (9)
Diorama's	1 (0)	7 (2)	12 (8)	7 (7)
Figuren	1 (1)	3 (3)	3 (1)	4 (2)
Totaal	6 (3)	23 (14)	25 (21)	21 (18)

Best of Show werd de **Uitgeschakelde StuG III Ausf. G** van **Jochem Kleerebezem** (24 punten).

Mededelingen van het Bestuur

- . Er is een kascontrolecommissie nodig. Tijdens de bijeenkomst heeft niemand zich daarvoor aangemeld, vandaar dat we deze oproep hier herhalen! Aanmelden bij Kees Blijleven of Marc Tempels.
- . Ook is een oproep gedaan voor standbemanning tijdens de Open Dagen van de KL op 14, 15, en 16 mei a.s. in Oirschot.
- . Op 2 mei willen wij onder leiding van Marcel Zwarts een Battlefield Tour Arnhem organiseren voor geïnteresseerden. Opgave hiervoor bij Kees Blijleven (max. 50 personen). Verdere info hierover staat elders in deze TANK.
- . Meegedeeld werd dat de 2de TWENOT bijeenkomst wordt gehouden op 26 juni 2004, in het Museum "Bevrijdende Vleugels" in Best.

Namens het bestuur,

Marc Tempels

Foto's voorpagina:

Foto boven: een Poolse C7P artillerietrekker van een spoorweg genie-eenheid.

Grote foto: onderhoud "te velde" aan een Sherman motor. KL, jaren vijftig. (foto via Paul Haring).

NB

Vanwege vakantie moet de copy voor de volgende TANK uiterlijk 9 mei bij Kees Blijleven zijn.

AGENDA

17 april	: Regiobijeenkomst Regio Noordoost, Ureterp
17+18 april	: Museum Weekend, YP-408 op herhaling, Infanterie Museum te Harskamp,
21 t/m 25 april	: Intermodellbau, Dortmund
24 april	: Regio Noordoost presenteert TWENOT op de Kollummer Kaasdagen
2 mei	: Battlefield Tour Slag om Arnhem.
2 mei	: Open Modelbouwdag Regio Midden, De Polakers, Deventer
7+8+9 mei	: Bussum Bridgehead 2004. "Operator Windmill"
8+9 mei	: Besky Kit Show 2004, Kopervince (CS)
13 mei	: Boekenbeurs Airborne Museum Hartestein te Oosterbeek
15+16 mei	: Open Dagen KL, Gen.Maj. De Ruyter van Steveninckkazerne, Oirschot
? mei	: IMM regio 4 bijeenkomst te Wesel (D)
29 mei	: Regiobijeenkomst Regio Noordoost, Ureterp
19 + 20 juni	: Open Dagen Kon. Luchtmacht, Vliegbasis Volkel
26 juni	: 2 ^e TWENOT ledenbijeenkomst, Museum Bevrijdende Vleugels, Best
21 t/m 25 juli	: War & Peace Show 2004, Beltring (GB)
12 september	: KMK Scale World 2004 te Mol (B)
18 september	: IMM regio 4 bijeenkomst te Marl (D)
? september	: E-Day, Plzn (CS)
18+19 september	: EuroMilitaire, Folkestone (GB)
2 oktober	: Specialistentreffen Kleine Schaal IMM, Lüdinghausen (D)
16 + 17 oktober	: DUZI, Wesel (D)
? oktober	: Nationale Modelbouw Manifestatie, Soesterberg
23 oktober	: 3 ^e TWENOT ledenbijeenkomst, De Spil, Sneek
6 november	: IPMS Nationals, Nieuwegein
13+14 november	: Modelbouw 2004 te Hasselt (B)

Op 15 en 16 mei a.s. (en op 14 mei voor speciale groepen en genodigden) is de **Generaal-majoor De Ruyter van Steveninckkazerne** in **Oirschot** ingericht voor de jaarlijkse **OPEN DAGEN** van de **Koninklijke Landmacht**. Vanaf 9.00 uur bent u welkom bij de **13^e Gemechaniseerde Brigade** om (opnieuw) kennis te nemen van alles van de KL in huis heeft. Het doel is dit jaar vooral om aan het publiek duidelijk te maken dat de landmacht wereldwijd actief is. Wat er ver van huis wordt gedaan en met welke middelen, dat is tijdens de open dagen te ontdekken. Alle onderdelen en dienstvakken presenteren zich aan de verwachte 100.000 bezoekers; honderden militairen staan twee resp. drie dagen klaar om alle vragen te beantwoorden en deuren, kleppen en luiken van de tentoongestelde voertuigen voor u te openen. Door middel van diverse demonstraties tonen militaire de unieke vaardigheden waarover zij beschikken. Het vervoer naar de kazerne is vanaf de stations van Best en Eindhoven gratis. Kom je toch met de auto, dan moet die op de aangegeven parkeerterreinen worden geparkeerd en van daar rijdt een pendeldienst naar de kazerne.

TWENOT is op de Open Dagen met een uitgebreide stand aanwezig om de modelbouw van militaire voertuigen en figuren aan het publiek te tonen. Door middel van gebouwde modellen, figuren en diorama's en door modelbouwdemonstraties in de stand, maar ook door demonstraties met de grootschalige radiografisch bestuurd modellen, willen we onze hobby voor het voetlicht brengen. Een uitgelezen kans!

We hebben leden nodig die ons hierbij willen helpen. Als je nog nooit een dag in de TWENOT stand hebt gestaan, dan is dit een prima gelegenheid om eens met dit aspect van onze hobby kennis te maken. Je zult het zeker als een verrijking ervaren. Ben je deze dagen verhinderd, maar wil je wel modellen in de stand zetten, dan is dat natuurlijk ook prima. Eten en drinken zijn geregeld, voor standbemanners die te ver weg wonen om 's avonds naar huis te gaan is een slaapplek beschikbaar.

Verdere vragen hierover stellen en aanmelden kan bij **Marc Tempels,** (na 20.00 uur) of

VRAAG & AANBOD (de enige manier om *alle* TWENOT leden te bereiken!)

PIET van HEES, [REDACTED]

email: [REDACTED]

heeft te koop, in 1:35/32:

- . Airfix Humber, doos licht beschadigd, € 30,-
- . Tamiya Sherman € 20,-
- . Esci getrokken ambulance € 15,-
- . Esci getrokken supply-wagon € 15,-
- . Max Ford GP early op voetje met 2 karikatuur figuurtjes € 20,-
- . Italeri R75 zijspan € 10,-
- . Italeri Kübelwagen € 10,-
- . Revell-(Italeri) Kübelwagen € 15,-
- . Revell(Italeri) Schwimmwagen € 15,-
- . Italeri(?) M110A2 SF € 15,-

in 1:48

- . Patriot batterij € 7,-

in 1:72

- . Frog Lancaster (zonder tekening doos en decals, wel compleet) € 5,-

LEX TEMPELMAN, [REDACTED]

(tussen 18.00 - 21.00 uur),

[REDACTED] vraagt kopietjes van de handleiding van Italeri NR.238, M108 houwtser.

Het model heb ik ooit van een fantasie schietbuis voorzien. Vraag niet waarom; KVV (korte verstandsverbijstering?). Ik wil het nu herstellen met een schietbuis met mondingsrem. Ik meen me te herinneren dat deze als alternatief in een gietraam was opgenomen? Wie kan me hieraan helpen? Kopie- en verzendkosten worden vergoed

RUUD van der STORM, [REDACTED]

[REDACTED] vraagt zolderopruiming, half afgebouwde modellen en complete dozen, alle merken in de schaal 1:35, tanks, pantserwagens en trucks. Ook zoekt hij verzamelingen Roco minitanks in 1:87 om zijn collectie aan te vullen.

Aangeboden: te ruil of te koop: Trident kits, 1:87, metaal; Roco minitanks; Roskopf tanks en vrachtwagens; Airfix, Fujimi, Hasegawa en Matchbox bouwkits, vliegtuigen en voertuigen, 1:72 + 1:76, nieuw in doos.

U kunt bellen voor inlichtingen. Lijsten worden op aanvraag kosteloos toegestuurd.

JAN PETERS, [REDACTED]

[REDACTED] (tussen 20.00 en 21.00 uur) heeft te koop van Italeri nr. 285 Bergepanther,

nr. 277 Panzerwerfer 42 auf Maultier, nr. 244 M-24 Chaffee. Alle compleet in doos voor € 10,- per stuk. Hij zoekt: "link & length" tracks voor T34/76 Model 43 (Tamiya) en VW kevers in alle schalen.

(advertentie)

www.airbrush-almere.nl

De enige airbrush-shop in Nederland!

AIRBRUSH SERVICES ALMERE

*Het Eldorado
voor de modelbouwer*

Voor materiaal, cursussen en deskundig advies.

Wij kunnen alles leveren wat met airbrush te maken heeft. Altijd meer dan 600 airbrushpistolen in huis!

Importeur van o.a. Harder & Steenbeek airbrushmateriaal zoals de **EVOLUTION, FOCUS, COLANI** en de bijbehorende verven.

U kunt o.a. per e-mail bestellen. Wij sturen alles per post of besteldienst. Langskomen kan natuurlijk ook.

www.airbrush-almere.nl

Operetteweg 26 (ingang Musicalstraat)
1323 VA Almere
036-5331531

JAN van VEEN, [REDACTED]

[REDACTED] heeft te koop:

- . Military Modelling, losse nummers uit 2000 en 2001, € 2 per stuk;
- . Fine Scale Modeller, jaargangen 1993, 1994, 1996, 1998 en 1999 compleet. € 20 per jaargang.

R. BON, [REDACTED]

email: [REDACTED]

[REDACTED] heeft te koop:

- . Videobanden met o.a. originele Duitse Wochenschau's 1941-'45 (ca. 125 stuks, volop actiebeelden van het Duitse leger). Lijst op aanvraag. Verder Amerikaanse combat bulletins;
- . Signal, originele bladen uit WO2
 - . 1940 deel 6 t/m 17

- . 1941 deel 1 t/m 24
- . 1942 deel 1 t/m 24
- . Nederland en de Tweede Wereldoorlog (Waanders Uitgevers), twee verzamelbanden met 52 delen + 2 CD's.
- . Military Armor International, nummers 1 t/m 14; Prijzen n.o.t.k.
- . Jane's Armour and Artillery 1919-1991, enkele bladzijden ontbreken, € 25;
- . Jane's pocket books 18x12 cm ca. 200 pagina's No.4 Modern Tanks & Afvs 1974 € 8 en 1977 € 8.
- . Jane's pocket book: Modern Tanks & Afvs 1974 met harde kaft € 8;
- . Kraftfahrzeuge und Panzer 1971. 345 pag. Werner Oswald € 20;
- . The observer's Fighting Vehicles Directory World War 2 by Bart Vanderveen, 370 pag, € 15

LEENDERT VEENEMA, [REDACTED]

[REDACTED] (na kantooruren), [REDACTED] ruimt zijn zolder op en heeft bouwdozen te koop (Tamiya, Italerie, Dragon, Revell e.a.; 1:35 / 1:72). Bel of mail voor een complete lijst!

BOB FONCK, [REDACTED]

heeft te koop/te ruil:

- . Hasegawa Willys jeep MB 1:24 € 20;
- . Tamiya 1:35 T-62A Russian battle tank € 12; M 60A2 medium tank € 12; M 48A3 Patton € 12 (alles nog in originele doos en z.g.a.n. !!!!!)

Heeft u problemen om voor uw modellen decals met de juiste opschriften te vinden?

Maak zelf een ontwerp en laat ze vervolgens maken!

Voor informatie: **BEELEN Modelbouw, 2^e Daalsedijk 177, 3551 EH Utrecht, 06-53514559, email: hbeelen@zonnet.nl**

REGIONIEUWS

Regio Midden

Verslag van de bijeenkomst voor kleinschalige bouwers, 17 januari j.l.

Om kwart voor een kwamen de eerste bezoekers binnen en drie kwartier later was de groep met elf man, o.a. afkomstig uit Duitsland, Vlissingen en Den Bosch, compleet.

Er werden diverse zeer mooie modellen getoond, die voldoende stof tot spreken opleverden. Ook werd er door enkelen nog even in mijn eigen werkhok en archief gesnuffeld. Door de gezelligheid verliep de tijd snel en was het half vijf voor we er erg in hadden.

De middag is mij goed bevallen, ik wil dit zomogelijk in het najaar of anders in ieder geval volgend jaar graag eens herhalen.

De regiomiddag in Driebergen, in het Museum 't Schildershuis, verliep heel anders, namelijk helemaal niet. Er was slechts één aanmelding en dat was te weinig.

Mogelijk een volgende keer beter.

Johan Groen,

(na 20.00 en vóór 23.00 uur)

Regiodag op 2 mei

Zondag 2 mei 2004 vindt er, in eendrachtige samenwerking tussen de Plastic Modelbouwgroep Deventer (PMD), IPMS Regio Oost en TWENOT Regio Midden, in Deventer een grote **Open Modelbouwdag** plaats.

Zoals in de vorige TANK vermeld werd gaat de traditionele gezamenlijke regiomiddag niet door, maar daarvoor in de plaats dus een Modelbouwdag, van 10.30 tot ±16.30 uur in "De Polakkers", Zwaluwenburg 2 te Deventer.

Op de Open Dag zullen naast modellen van IPMS & TWENOT leden ook modellen van jeugdleden van de PMD te zien zijn. Ook is er dit jaar weer een modelwedstrijd voor de jeugd tot 18 jaar, deelname kosteloos en inschrijven modellen op de dag zelf, tussen 11 en 12 uur of vooraf op onderstaand adres. De prijsuitreiking zal vermoedelijk tussen 15.00 - 16.00 uur plaatsvinden.

Modelbouwers die bouwdozen hebben waar zij vanaf willen kunnen gerust hun spullen meenemen, voor hen wordt voldoende ruimte gereserveerd.

Een ieder is welkom, lid of geen lid, IPMS, IMM, TWENOT, zelfs DSMV-er, pak een paar modellen in, kom 2 mei naar Deventer en zet ze op de showtafels. Het is daar altijd gezellig en het is de kans om

uw hobby aan een breed publiek te tonen en met vele andere modelbouwers in contact te komen.

Voor de inwendige mens is er in het bar gedeelte van het buurtcentrum koffie, fris, e.d. verkrijgbaar en is er zeer nabij een cafetaria, een pizza/shoarma restaurantje en zelfs een Chinees.

Routebeschrijving:

Vanaf de A1 afslag Deventer-Oost/Schalkhaar nemen. Aan het eind van de afslag rechts, de weg langs het spoor helemaal uitrijden en bij de T-kruising (stoplichten) rechts afslaan. Bij het volgende stoplicht rechtdoor en direct na het spoor linksaf. Deze (kronkelige) weg blijven volgen tot men bij een parkeerplaats aan de achterkant van een (klein) winkelcentrum uitkomt. Dit is winkelcentrum Zwaluwenburg en tegenover de winkelzijde bevindt zich het buurtcentrum "De Polakkers".

Met het openbaar vervoer: vanaf station Deventer de buslijn 1 nemen naar Colmschate/winkelcentrum Zwaluwenburg, deze bus stopt bij winkelcentrum Zwaluwenburg en het buurtcentrum "De Polakkers" ligt daar direct tegenover. Of met de trein naar station Deventer-Colmschate en van daar af te voet (via Oostriklaan) naar "De Polakkers" (± 10 min. lopen).

Tot ziens op 2 mei!!

Peter Vierhout,

Regio Noordoost Nederland

Jong en oud verslingerd aan modelbouw

SNEEK – Jeugdige bezoekers staken zaterdag tijdens de modelbouwdag in het Sneker wijkgebouw De Schuttersheuvel de handen uit de mouwen. Henri Vink, van de Tweede Nederlandse Organisatie voor Tankhobbyisten (Twenot) helpt Ard Kok (links) en Stefan Abma uit Sneek met de bouw van hun gevechtsvliegtuig. Twenot organiseerde voor het derde achtereenvolgende jaar de open dag met de International Plastic Modelling Society. De oudere garde ging meer op in compleet afgewerkte, tentoongestelde modellen van militaire voertuigen, vliegtuigen of schepen. Of zocht tussen de hoog opgetaste dozen naar zeldzame bouwpakketten. Foto LC/Jan de Vries

Twenot goes North!

Tijdens de **Kollumer Kaasdagen**, die dit jaar in het teken staan van 60 jaar D-Day, zal de Twenot samen met de IPMS zich presenteren op zaterdag 24 april a.s. in zalencentrum De Colle te Kollum.

Show, bouw en handel zullen de stand vullen. Komt allen!

Zaal open 10.00 uur, einde ca. 15.00 uur. Buiten het zalencentrum is *Keep Them Rolling* present met naar schatting 25 voertuigen.

Oant sjen!

In de vorige Tank stond in het verslag van Regio Noord Oost Nederland een storende fout. De oorzaak zit in een verkeerde bijlage aan de redactie. Ik had nl. wel research verricht, maar mijn tekst niet aangepast. Het gaat om "..... de beroemde Britse generaal **Hackett** (Arnhem) die zijn wachtwoord steeds vergat en daarom maar een umbrella meenam.....". Door verschillende lezers werd ik er op gewezen dat dit niet

Hackett was maar **majoor Digby Tatham-Warter**. Waarvan akte, en de attente lezers nog bedankt!

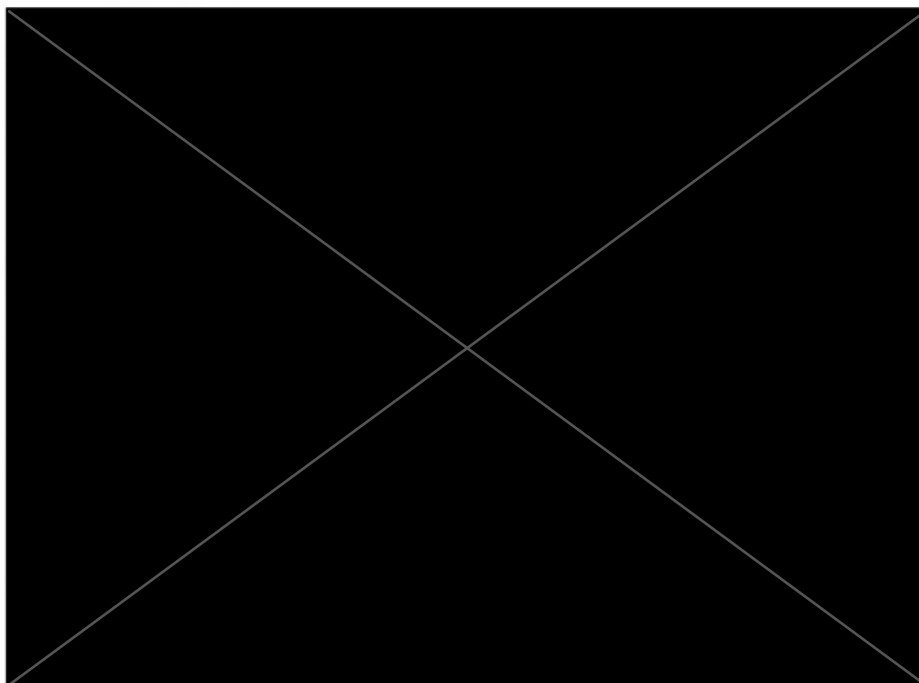
**Uw Regiocoördinator
Noordoost**

Wim Oldekamp

NIEUWE LEDEN

Naam Adres Woonplaats Telefoon E-mail

S.M.I. van BAKEL
T. van BINSBERGEN
C.P. BLIEKENDAAL
L. van BREEMEN
J.A. BUITEN
C.F. van DELEN
B. DIJK
A. EEKHOF
E.J. ESKES
J. GRAUS
C.L. den HAAN
F. HEIDELMANN
J.N.M. van HOOIJDONK
R. de JONG
L. KORTEWEG
F.A. KUZEE
R.G.C. MIDDAG
R. POLDERMAN
V.S. ROOK
J.W.C.L. SCHELBERG
K. SCHURG
P.A.M. van UITERT
O.H. ZIJLSTRA

Welkom bij TWENOT!

NB: Ledenlijsten zijn op aanvraag verkrijgbaar. Stuur een mailtje naar Kees Blijleven, email en hij komt naar je toe.

Scratch writing

Tankje kopen?

In vroeger tijd dacht ik het nog wel eens, als ik langs een plaatselijke modelbouwleverancier liep. "Tankje kopen?" Snel even langs de flappentap, want als mijn levenspartner een bankafschrijving onder ogen kreeg waar de naam van betrokken winkel op stond, veranderde zij binnen een seconde van liefhebbende echtgenote in Cerberus, de hellehond. Om vervolgens met 98 Decibel een beroep te doen op mijn verantwoordelijkheidsgevoel.

Enfin, hier heb ik het al eens over gehad. Kortom: in die tijd kon je nog wel eens ongemerkt een kleine aanslag doen op het huishoudgeld. Via slinkse wegen kon een 1:35 Italeri model het huis binnenrollen. 20 piek, en je was weer een maand van de straat.

Helaas, die tijden zijn voorbij. Als ik kijk wat er nu voor moois in de winkel ligt, ga ik net als vroeger watertanden, maar 'even' een tankje kopen zit er gewoon niet meer in. Honderd euro is tegenwoordig geen bijzonderheid meer, en dan heb ik het nog niet

eens over allerlei 'onmisbare' attributen in de vorm van Friul tracks, ets-setjes, extra munitie, speciale hoofdjes uit België, en ander after-market spul. Er zijn onder u bouwers die meer aan toebehoren op hun tankje hebben dan het model zelf gekost heeft! Als ik dat combineer met de snelheid waarmee sommigen onder u bouwen, vraag ik me af of u wel een baan heeft! Mijn doorsnee bouwtempo ligt momenteel op een pantservoertuig per drie maanden; sommigen onder u presteren het om drie modellen per week te bouwen!

Maar goed, wie ben ik? Wellicht is het therapie, en je kan beter je tijd besteden aan modelbouw dan aan het molesteren van bushokjes of het maken van prijsafspraken in de bouw. Om maar eens wat problemen uit de huidige samenleving bij de kop te pakken.

Oké terug naar ons onderwerp: "Tankje kopen?" Mijn grootste aankoop op pantsergebied was ooit de RC Königstiger van Tamiya. Een prachtig apparaat:

een dikke 540 motor, koppelingen, draaiende koepel, flashunit in de 88mm loop... 900 gulden kostte het ding me. En daar kwam ook nog een 4-kanaals zender bij, servo's accu's en een regelaar...Maar ja: verkering uit, dus wie doet me wat? (*Dus toch therapie, bij deze bewezen!*).

De ultieme opvolger van deze tank is nu gepresenteerd: de Tamiya RC Leopard IIA6 in 1:16. Twee motoren, DMD-unit, draaiende koepel, eleverend kanon, geluid, verlichting, een loop die echte terugstoot laat zien, en weer die flitsunit in de 120mm loop. Prachtig! Kwijl-kwijl...Tot je het prijskaartje ziet! Adviesprijs in Nederland: rond de 1900 euri! "Goedemorgen dokter, heeft u even een pilletje?" Natuurlijk, ik weet het: inflatie, overgang naar de euro, ook de modelbouwbranche heeft recht op een stukje winst

en tenslotte is modelbouw een luxe hobby, dus roept de Fiscus meteen: BTW!!!

Maar dat laat onverlet dat hier een apparaat staat dat meer kost dan mijn halve huidige maandsalaris! U begrijpt: dat wordt een probleem. Ja, het kopen lukt wel, dat is met 'even' sparen wel te doen. Maar het ongemerkt binnensmokkelen van die enorme doos, en die Cerberus die me een week later, na het zien van het bankafschrift, grommend begroet...

Ze laat me niet binnen, dat weet ik nu al: die laat zich niet afschrikken door een Leo IIA6. Zou er voor een modelbouwende reserve sergeant-majoor nog een plaatsje zijn in Bronbeek? Hellup!!!!

Scratchwriter

TWENOT BATTLEFIELD TOUR

Op **2 mei a.s.** organiseert TWENOT een "Battlefield Tour" per touringcar langs de interessante plaatsen van de **Slag om Arnhem**. De tour staat onder leiding van **Marcel Zwarts**, auteur en samensteller van het Concord-boek over "Arnhem". Hij zal ons langs een aantal markante punten brengen en, met het boek in de hand, vertellen en aanschouwelijk maken welke gebeurtenissen zich daar, nu bijna zestig jaar geleden, hebben afgespeeld.

De bus vertrekt om **10.00 uur** precies vanaf het Air-

borne Museum "**Hartenstein**", Utrechtseweg 232 in Oosterbeek, waar we om ca. 15.30 ook weer terugkomen (het museum is open tot 17.00 uur!). We stoppen niet voor de lunch, neem dus een broodje voor onderweg mee! Het minimum aantal deelnemers is 30, het maximum 50. De kosten bedragen € 10,- p.p. U meldt zich aan door dit bedrag **z.s.m.** over te maken op postbankrekening 3026112 t.n.v. TWENOT, Heiloo, onder vermelding van "Arnhem". Bij onvoldoende deelname krijgt u tijdig bericht en worden de 10 euro uiteraard weer terugbetaald.

Het begin (3)

Marc Moerland

Het beschilderen van de rupsbanden.

Deze kan je ook het beste ontvetten met lauw water en een beetje afwasmiddel. Ik beschilder ze als volgt: de basiskleur is Humbrol 98 of 186. De binnenkant drybrush ik met mat zwart, de buiten- en binnenkant geef ik een dunne wash met "Burnt Sienna" olieverf of eventueel Humbrol 113 (rupsbanden roesten n.l. alleen in de lage delen, daar iets wat in beweging is nooit aan de buitenkant roest). Daarna de hele buitenkant plus de tandjes op diverse plaatsen drybrussen met Humbrol 191. Tot slot kan je het geheel een drybrush geven met Humbrol 29 en 72.

Het maken van diorama's

Voor het maken van een diorama gebruik ik een bodemplaat van MDF. Voor een groot diorama neem ik meestal als afmeting 30 x 30 cm. De plaat wordt rondom afgewerkt met profiellatjes. Als je boompjes van bijvoorbeeld "Seafoam" gaat gebruiken dan dien

je de bodemplaat te beschilderen omdat de boompjes anders gaan verkleuren door zuren in het hout!

Ik vul de bak op met piepschuim. Je kunt het met een hobbymesje afsnijden om zodoende wat meer reliëf te creëren (denk aan een verzakking in het middengedeelte). Het piepschuim smeer ik in met "Voegenfit" van Knauf en laat dat vervolgens goed drogen. M.b.v. piepschuim en voegmiddel kan je ook gemakkelijk een muurtje maken!

Met Talens "Burnt Umber" acrylverf ga je het oppervlak verven. Zo krijg je een mooie aardekleur. Ik verf het houtwerk met beits van Cetabeveer. Maak in dit stadium met een handboortje gaatjes in de ondergrond voor de boompjes en zorg er wel voor dat deze gaatjes toegankelijk blijven (lees: niet opvullen met houtlijm). Vervolgens kan je natuurmos (te verkrijgen bij het tuincentrum) uitplukken en het strooisel dat overblijft toevoegen m.b.v. houtlijm. Een zandpad kan je maken van metselzand. Hier zitten ook kleine

steentjes in, wat een leuk effect geeft. Een modderig pad maak je door gebruik te maken van koffiedrab dat je laat drogen en met de genoemde Talens verf afwerkt. De boompjes kun je nu gaan plaatsen en m.b.v. houtlijm bevestigen. "Seafoam" is gewoon verkrijgbaar bij de gespecialiseerde bloemist. Een flinke bos hoeft niet meer te kosten dan 2 euro en daar kan je een flink woud van bouwen! Zorg wel dat je de bomen op een dergelijke wijze plaatst dat de tank nog goed te zien is. Het geheel "inpakken" van de tank met bomen is namelijk geen fraai gezicht.

Opmerking: Je kunt de boompjes en figuren ook plaatsen m.b.v. houtlijm voordat je het mos en zand aanbrengt. Het is wat je zelf het handigste vindt.

Figuren

De bewerking is hetzelfde als bij iedere andere bouwdoos. De gezichten beschilder ik met olieverf volgens de methode van Mark Bannerman. Voor de basislaag gebruik ik overigens Humbrol 60 en de kleur van de ogen maak ik liever van de mix witte olieverf met een beetje "Raw Umber". Het beste kan je kwastjes met de grootte 000, 00 en 0 gebruiken. Ik verf de meeste onderdelen afzonderlijk zodat ik overal goed bij kan met de kwast. Armen bevestig ik om die reden altijd pas als laatste. Figuren c.q. toebehoren kan je heel gemakkelijk in elkaar lijmen m.b.v. houtlijm.

Gereedschap met houten stelen

Gereedschap met houten stelen beschilder ik als volgt: de basiskleur is Humbrol 83. Dit laat ik 24 uur drogen en dan breng ik "Raw Umber" olieverf aan, die ik enigszins heb verdund. Met een schone kwast wrijf ik over de aangebrachte laag heen zodat er een soort van "spoor" ontstaat. Vervolgens goed laten drogen.

Wapens

Deze beschilder je als volgt: het houtwerk verf je zoals hierboven beschreven. Het stalen gedeelte verf je zwart en daarna drybrush je het met staal. Op deze wijze beschilder je ook de mitrailleurlopen van de tank.

Modder

Modder voor op het voertuig maak je m.b.v. water, houtlijm, Talens "Burnt Umber" acrylverf en koffiedrab. Van deze producten maak je een mix die niet te dik is omdat hij anders niet hecht aan het oppervlak. Je kunt zo het hele loopwerk van de tank insmeren, alsmede de rupsbanden. Vervolgens kan je hier en daar wat "Static grass" strooien.

Sneeuw

Maak je m.b.v. talkpoeder (Zwitsal). Je strooit het

gewoon waar je het hebben wilt. Een tank kan je ontzien door deze pas te plaatsen als je klaar bent met strooien.

Prikkeldraad

Dit maak je als volgt: neem een stuk piepschuim van om en nabij de 30 cm breed (in feite kan je elke gewenste afmeting nemen afhankelijk van de lengte van het prikkeldraad). Je plaats hierin twee satéprikkers, 20 cm van elkaar. Neem nu drie draadjes naaigaren van 40 cm en leg er aan weerszijden een knoop in. Vervolgens bind je het draad om de satéprikkers. Doordat je aan beide zijden 10 cm ruimte hebt moet dat heel gemakkelijk gaan. Overtollig draad knip je af. Pak de drie draadjes in het midden samen en maak een continue draaiende beweging; de draden worden nu in elkaar gedraaid. Zet in het midden een wasknijper op de draadjes zodat de afzonderlijke draden niet meer los kunnen schieten. Vervolgens ga je met modelbouwlijm de draadjes verlijmen. Het stukje waar je de knijper geplaatst hebt doe je in een later stadium.

Je gaat nu draadjes knippen van 10 cm, je kunt deze om de 0,5 of 1 cm plaatsen door een stukje van het draad (de drie gelijmde draadjes dus) van lijm te voorzien en het stukje van 10 cm hier om te leggen en d.m.v. een knoop vast te maken (doe dit wel in diverse richtingen). Knip het draadje van 10 cm vervolgens af, maar laat wel een klein stukje zitten (paar mm.) daar dit de prikkels worden. Je kunt de satéprikkers afbreken (of afknippen met een tang) plus verven (zie: Gereedschap met houten stelen) en eventueel meerdere stokjes over de draad verdelen (en in het stokje bijvoorbeeld een inkeping te maken ter hoogte van de draad en vastlijmen). De draad verf je in Humbrol 56 en naar smaak kan je een wash toevoegen met "Burnt Sienna" olieverf of Humbrol 113.

Diversen

Het is heel makkelijk om van satéprikkers een hekje te maken of een wegwijzer. Een bordje voor een wegwijzer kan je maken van een hard stukje plastic, wat je in houtkleuren beschildert. Denk ook bijvoorbeeld aan een oud stompje potlood dan je in kan kerf met een mesje. Dit geeft een leuk paaltje voor een wegwijzer.

Ten slotte noem ik graag nogmaals de websites waar ik veel aan heb gehad:

Piet Albers: <http://members.chello.nl/~jm.albers>

Eric Sikkema:

<http://home.quicknet.nl/qn//prive/opmbbs/index.html>

Frans Brakus: <http://frans.tanxheaven.com>

Mark Bannerman: <http://www.missing-lynx.com>

Veel plezier en succes!

Marc Moerland

SCALE – LINE

HOBBY & MODELBOUW

KWELKADE 53J 4001 RL TIEL TEL. 0344 – 631162

Tamiya

000

Tamiya komt binnenkort met een Leopard 1/16 full option r.c. tank op de markt.

Bij voorbestelling van deze tank kunt u rekenen op een speciale prijs.

Op dit moment hebben wij in de *aanbieding* de 1/35 r.c King Tiger en Tiger I voor slechts € 89,50 en de r.c Kübelwagen in schaal 1/16 voor slechts € 89,00

Scale-line

000

Op korte termijn komen wij met een serie nieuwe figuren in de schaal 1/35, waaronder diverse Britse, Duitse en Russische figuren.

Nieuw

Brushscape, een middel om direct in diverse kleuren modder in reliëf aan te brengen op uw modellen.

Ook hebben wij 13 nieuwe kleuren pigmentpoeder op voorraad

000

Net nieuw zijn de verbeterde drybrush penselen, welke te koop zijn per stuk voor slechts € 5,00 en als set van 10 stuks gesorteerd voor een zeer aantrekkelijke prijs van € 40,00, nu voor slechts € 25,00

Ook hebben wij diverse nieuwe en erg handige gereedschappen op voorraad, waaronder Figuurschilderklemmen en punchsets om bolle klinknagels mee te maken.

Atak

heel mooie zimmerit sets, zeer goed passend en makkelijk aan te brengen, voor diverse tanks, per set v.a € 17,50

Precision Models

Vanaf heden hebben wij ook weer het merk Precision Models in onze winkel.

Op dit moment hebben wij in onze winkel nog een aantal zeer sterk afgeprijsde bouwdozen en boeken voor u liggen
maar, **op=op**

Let op nieuwe Openingstijden:

Maandag 13.00 – 17.00 uur

Dinsdag gesloten

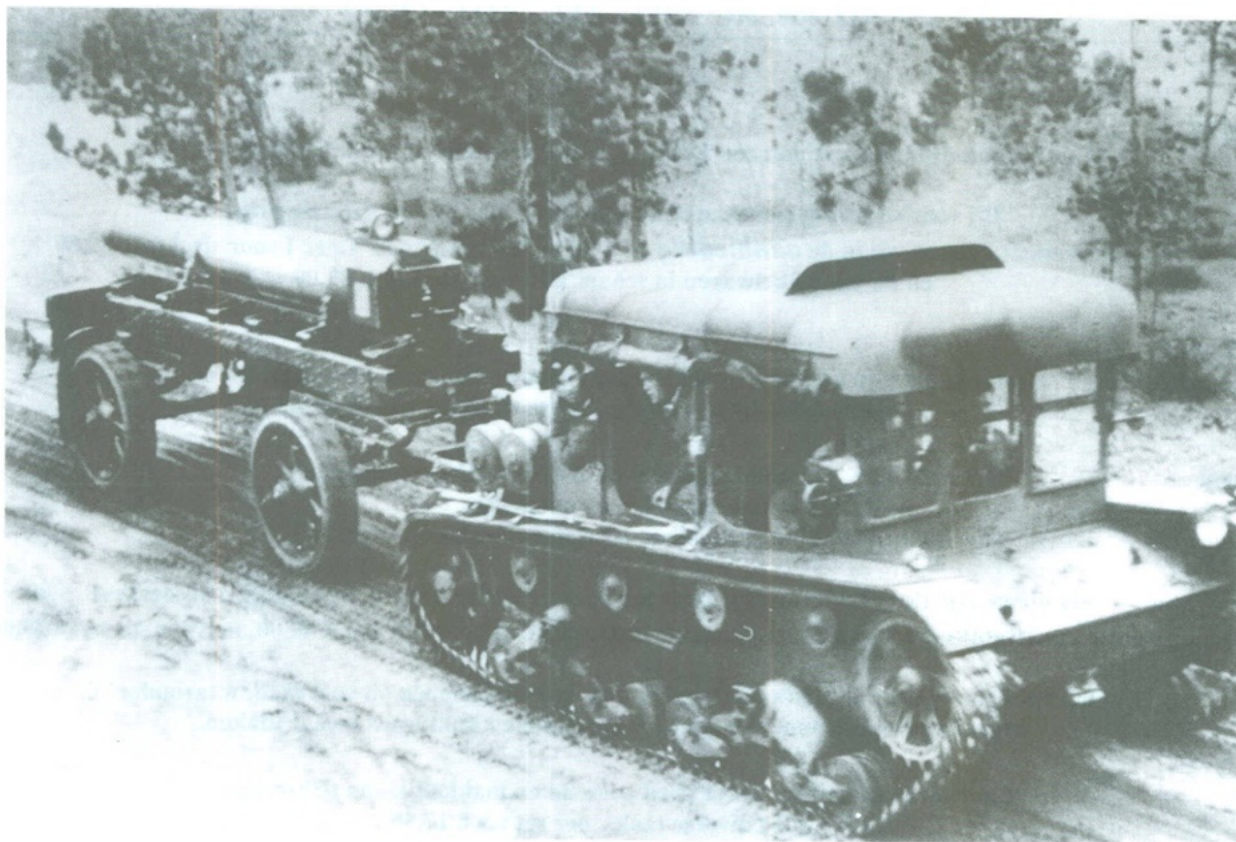
Woensdag - Donderdag - Vrijdag 10.00 -17.00 uur

Donderdag koopavond 18.00 - 20.00 uur

Zaterdag 10.00 - 16.00 uur

WWW.SCALE-LINE.COM

Eind vorig jaar kocht ik de Mirage bouwdoos van de **C7P Artillerietrekker**; een Pools voertuigje, tweede helft jaren dertig. De inhoud van de doos zag er heel aardig uit. Lekker veel onderdelen en goed gedetailleerd. Kortom, een modelletje waar je een hoop modelbouwplezier aan kunt beleven. En zoals het vaak gaat, toen ik aan een nieuw model toe was bleven alle andere ongebouwde dozen nog even in de kast en begon ik aan de C7P.

Het voertuig

Ik heb over de C7P niet veel informatie kunnen vinden, ook niet op het internet. Volgens de bouwbeschrijving werd hij vanaf 1935 gebouwd door de *Panstwowe Zaklady Inzyriyjne (State Institute for Engineering)*, zoiets als destijds bij ons de Artillerie Inrichting. De ontwerper, Witold Jakusz, gebruikte de romp, motor, transmissie en het onderstel van de op de Britse Vickers 6 ton tank gebaseerde 7TP tank, die in Polen in licentie werd gebouwd.

De eerste trekkers werden ingedeeld bij het 1^e Zware Artillerieregiment, gelegerd in Gora Kalwaria, dat in 1935 was uitgerust met Tsjechische wz.32 Skoda 220 mm mortieren. Voor elk mortier waren vijf trekkers nodig: een voor de wagen waarop de loop werd vervoerd, twee voor de wagens waarop het affuit werd vervoerd en twee voor de wagens met overige uitrusting en de munitie. Het regiment beschikte in totaal over 99 trekkers.

Behalve bij het 1^e Zware Artillerieregiment werd de C7P in de verschillende tankbataljons in gebruik als bergingsvoertuig. Ook werd hij gebruikt door spoor-

weg genie-eenheden, die er elk een tot drie hadden. Een bijzonderheid van deze trekkers was dat ze waren aangepast voor het aandrijven van hun eigen spoorwagetransportwag. Er zijn in totaal ongeveer 150 C7P's gebouwd.

Slechts van de voertuigen van de onafhankelijke 11^e, 12^e en 13^e Zware Artilleriebataljons van het 1^e Zware Artillerieregiment is bekend wat er tijdens en na de veldtocht van september 1939 mee is gebeurd. Enkele trekkers van het 11^e bataljon werden op 23 september 1939 vernield in de gevechten bij Tarnawatka bij Tomaszow Lubelski, de rest (15 tot 20 voertuigen) werd door de Duitsers buitgemaakt. De trekkers van het 12^e bataljon vielen op 27 september 1939 bij Metelin (bij Hrubieszow) in Russische handen, evenals die van het 13^e bataljon, die reeds op 19 september 1939 in de buurt van Opole verloren waren gegaan. Alles bij elkaar hadden de Russen er zo'n 70. Aangenomen mag worden dat er ook van de voertuigen van de tankbataljons en de genie-eenheden wel een aantal in handen van genoemde partijen is geval-

len, zodat ze over meer trekkers beschikten dan de hierboven genoemde aantallen. De Duitsers gebruikten hem o.a. als licht bergingsvoertuig. Hiervoor werd achterop een takelinstallatie geplaatst. Over het gebruik door de Russen heb ik niets kunnen vinden.

Vervoer per spoor

Reeds in de jaren twintig had het Poolse leger geëxperimenteerd met een systeem waarbij het motorvermogen van per platte spoorwagon te vervoeren pantservoertuigen werd gebruikt voor de aandrijving van deze wagons. Dit had geresulteerd in twee systemen. Bij het ene, de *draisine TK*, dat werd toegepast bij het vervoer van TKS tankettes, werd de tankette op de spoorwagon gereden, waarna men hem door middel van een speciale constructie liet zakken tot de rupsbanden in contact waren met de spoorrails. Door nu de rupsbanden te laten draaien werd de spoorwagon voortbewogen. Het tweede systeem, de *draisine R*, was ontwikkeld voor vervoer en gebruik van de Renault FT-17 tanks. Hierbij werd d.m.v. een cardanas een verbinding tot stand gebracht tussen de motor van de tank en de achteras van de spoorwagon. Vanzelfsprekend waren de aandrijfwielen van de tank hierbij ontkoppeld. De trekkracht van deze combinatie was ca. 25 ton, waardoor de *draisine R* desgewenst verschillende *draisines TK* kon trekken. Het aan- resp. afkoppelen van de tank nam niet meer dan 3 à 4 minuten in beslag.

Het "R" systeem werd, met enkele geringe aanpassingen vanwege de andere voertuigafmetingen, ook toegepast voor C7P trekkers en 7TP tanks (die met

de dubbele toren). Er waren tien spoorwagons beschikbaar. De maximum snelheid was 60 km/uur, de trekkracht was 60 ton.

Het model

Mijn doos was die van de Duitse versie. Volgens de catalogus heeft Mirage ook een doos met de Poolse versie en een met de Russische versie. Onze Mirage vrienden kennende, zal er in elke doos wel hetzelfde zitten, en zijn alleen de deksels verschillend. Omdat ik niet geïnteresseerd ben in Duitse voertuigen heb ik de Poolse versie gebouwd.

Het bouwen levert geen problemen op. De onderdelen zijn hier en daar wel wat grof uitgevoerd, maar dat is met vijlen, schuren en schrapen wel te verhelpen. Met name de schermen boven de rupsbanden hebben zo'n behandeling nodig. Ik heb het meegegoten "gaas" aan de achterkant van de motorruimte (onderdeel C22) weggesneden en vervangen door nylon gaas. Dit staat een stuk beter, ook al zit er geen motor achter. Het interieur is behoorlijk gedetailleerd. Onder het boegpantser zit zelfs een transmissie, zodat je desgewenst de beide deuren open kunt zetten. De ventilatieopening in de kap van de cabine was ook voorzien van meegegoten "gaas", dat ik, net als bij de motorkap, heb weggesneden en vervangen door nylon gaas.

Verder kan je met het verbeteren en detailleren net zo ver gaan als je zelf wilt en/of kunt. Ik heb hier en daar een handgreepje vervangen door een van koperdraad, wat klinknagels toegevoegd, de geweren kregen een geweerriem (gemaakt van een smal strookje

van een bankbiljet) en de koplampen een stroomdraadje. Ook heb ik de steuntjes van de spatschermen flink dunner gemaakt en de rolgordijnen voor de openingen in de zijwanden voorzien van het riempje waarmee ze werden opgebonden.

U ziet, een beetje detailleren vind ik wel leuk, maar ik ben geen superdetaillist.

Ook het verfwerk leverde geen problemen op. Vanwege de vrij grote openingen in de zijwanden heb ik de complete kap los gelaten. Hierdoor kan je bij het verven overal nog goed bijkomen. De bouwbeschrijving geeft voor de Duitse versie Feldgrau als kleuradvies, de Poolse voertuigen hadden een driekleuren camouflagepatroon. De basiskleur hiervan is zandgeel (Humbrol H94), daar overheen donkerbruine (Humbrol H177) en olijfgroene (Humbrol H150) strepen en vlekken. Veel decals zitten er niet op, al-

leen een nummerplaat achterop en aan elke zijkant een nummer. Afwerken met verschillende washes, drybrushen en pastekrijt.

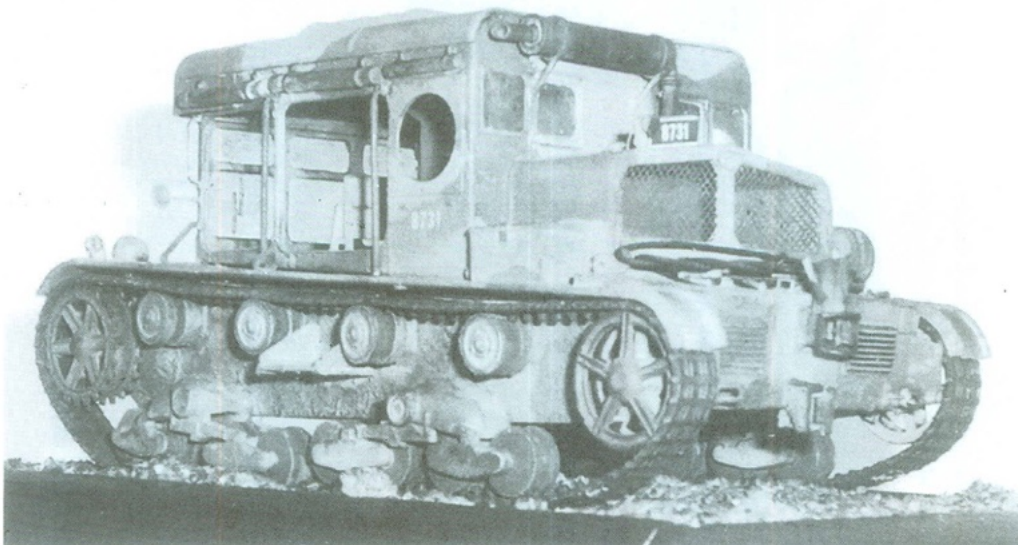
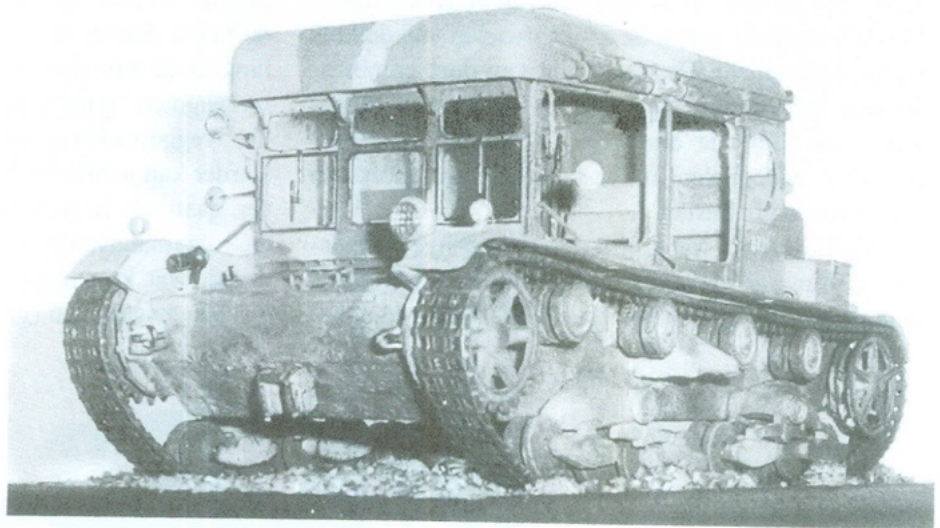
Conclusie:

Een leuk model om de bouwen met desgewenst voldoende mogelijkheden om extra te detailleren. Bovendien een apart voertuigje dat, zeker in de uitvoering als Duits bergingsvoertuig, aardige dioramamogelijkheden heeft.

Bronnen:

- . Polish Armoured Vehicles of WW@, Steven Zalog, Military Modelling januari 1983
- . Les draisines polonaises blindées, Adam Jonca, Véhicules Militaires
- . La campagne de Pologne, Yves Buffetaut, Militaria Magazine, hors serie nr. 37

Het model

De "Loki" is een variant van de "Karl", waarvan er zeven zijn gebouwd. De oorsprong van het ontwerp voor de "Karl" ligt in een voorstel uit 1936 inzake het ontwikkelen en bouwen van een serie superzware aanvalsmortieren, die in staat moesten zijn zware betonnen vijandelijke verdedigingswerken te vernietigen. Het oorspronkelijke geschut had een bereik van slechts 3000 meter. Het gewicht was ca. 55 ton en het kostte meer dan zes uur om het in stelling te brengen. Al met al dus niet erg praktisch.

Rheinmetall stelde voor het op een rupsonderstel te plaatsen, zodat het als een complete eenheid in actie kon worden gebracht. Dit voorstel werd aangenomen en het resultaat was "Karl". Het schootsbereik was vergroot tot 4000 meter en het wapen was gemonteerd op een onderstel met aan iedere zijkant acht loopwielen. Het gevechtsgewicht was 124 ton. Het onderstel kon worden ingetrokken, zodat de bodem van de romp op de grond kwam te rusten, teneinde de terugstoot van het schot op te vangen. Het onderstel werd weer in de rijpositie gebracht als "Karl" van stelling moest veranderen. Langs de zijkanten van de romp waren opvouwbare loopplatforms aangebracht, met ladders aan de uiteinden.

Er werden twee stuks in deze uitvoering gebouwd, waarna werd overgeschakeld op een 11 wielig onderstel voor "Karl" 3 t/m 7. Hiervan waren er slechts twee identiek. Behalve twee verschillende chassis werden voor de vijf voertuigen ook twee verschillende motoren en twee verschillende versnellingsbakken gebruikt.

Er waren ook twee verschillende uitvoeringen van het mortier: een 60 cm versie en een 54 cm versie, die een langere loop had. Verschillende "Karl's" konden met beide lopen worden bewapend. Het 60 cm wapen had een elevatie tussen 55° en 70° (hoewel de loop natuurlijk t.b.v. het herladen ook op 0° kon worden gezet). De zijdelingse beweging was slechts 4°. Voor een grotere zijdelingse beweging moest het complete apparaat worden verplaatst.

Verplaatsingen over grote afstanden waren zo goed als niet mogelijk omdat "Karl" niet meer haalde dan 10 km/uur. Hij kon derhalve uit elkaar worden gehaald, waarna de verschillende hoofdbestanddelen op afzonderlijke speciale trailers werden vervoerd. Voor vervoer over echt lange afstanden waren speciale spoorwagons beschikbaar.

"Loki" was in feite "Karl" nr. 5, oorspronkelijk uitgerust met een 60 cm mortier. Hij had op 11 juni

1941 proefgeschoten en vocht in deze uitvoering aan het Russische front. In 1944 werd hij geschikt gemaakt voor de nieuwe 54 cm loop, maar hij had nog steeds de 60 cm loop toen hij naar Boedapest werd gestuurd en vervolgens, in oktober 1944, naar Warschau. Daarna keerde hij terug naar zijn basis Jüterbog in Duitsland, waar in januari 1945 de 54 cm loop werd geplaatst. In deze uitvoering werd hij aan het westfront ingezet, waar hij het Amerikaanse bruggehoofd bij Remagen moest beschieten.

Spoedig daarna werd "Loki" op zijn spoorwagons door de Amerikanen buitgemaakt en, samen met "Karl" nummer 2, die ook was buitgemaakt, voor onderzoek naar de Aberdeen Proving Grounds overgebracht. Daar zijn beide later helaas gesloopt.

De "Loki" is dus de tweede uitvoering van deze zeer zware zelfrijdende mortieren. Met de kleinere loopdiameter en lichtere granaten werd de reikwijdte twee maal zo groot.

Literatuur: Waffen Revue nrs. 3, 21, 22, 23 en 32. Voorts zijn er drie boekjes over o.a. deze mortieren verschenen, allen met gelijke tekst en foto's. Twee bij Podzun Pallas, nl. Band 43 Waffen Arsenal en Highlight Band nr. 8 van Waffen Arsenal en een bij Schiffer, USA, te weten German Heavy Mortars. In Military Modelling Vol. 33 No.13 2003 stond een artikel over de bouw van de "Karl", met daarin tevens de beknopte geschiedenis van deze wapens. Dit artikel is gebruikt voor het bovenstaande stukje geschiedenis.

Het model

In feite kan het model alleen in de transportstand worden gebouwd. Bij het schieten rustte het voertuig zoals gezegd niet op de loopwielen, maar op de bodem van de romp. Met een vernuftige constructie werden de torsieassen een kwart slag gedraaid, waardoor het voertuig "absenkte". Om dit als model te maken moeten alle loopwielarmen van de romp worden afgezaagd. Jammer dat Dragon hiervan kennelijk geen weet had, want losse loopwielarmen hadden eenvoudig in een gietraam verwerkt kunnen worden.

De bouw

Het model bestaat uit vijf hoofdonderdelen, maar de wijze van samenvoegen van deze vijf onderdelen is niet handig.

Onderaffuit: stap 9: D9, 12, 15 en 16 apart houden t/m het verven in camouflagekleur.

Laadinrichting: stap 15, hetzelfde.

Mortier: stappen 16, 17 en 18 hetzelfde.

Bovendek: na stappen 6, 7 en 8 op onderromp lijmen als de rupsbanden zijn geplaatst.

Stappen 1 t/m 5: ik had moeilijkheden met de aandrijfwielen: eerst droog in elkaar passen en dan kijken of ze op de rompen passen. Bij mij niet. Foutje van kij of moet G5 aan de binnenzijde?

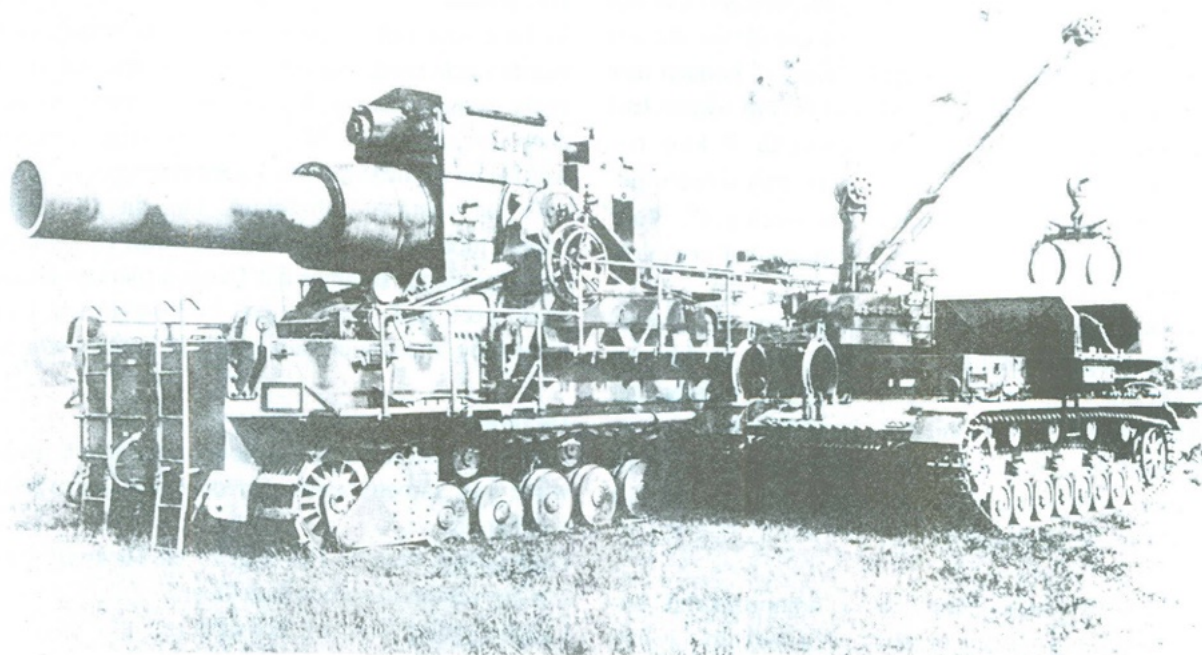
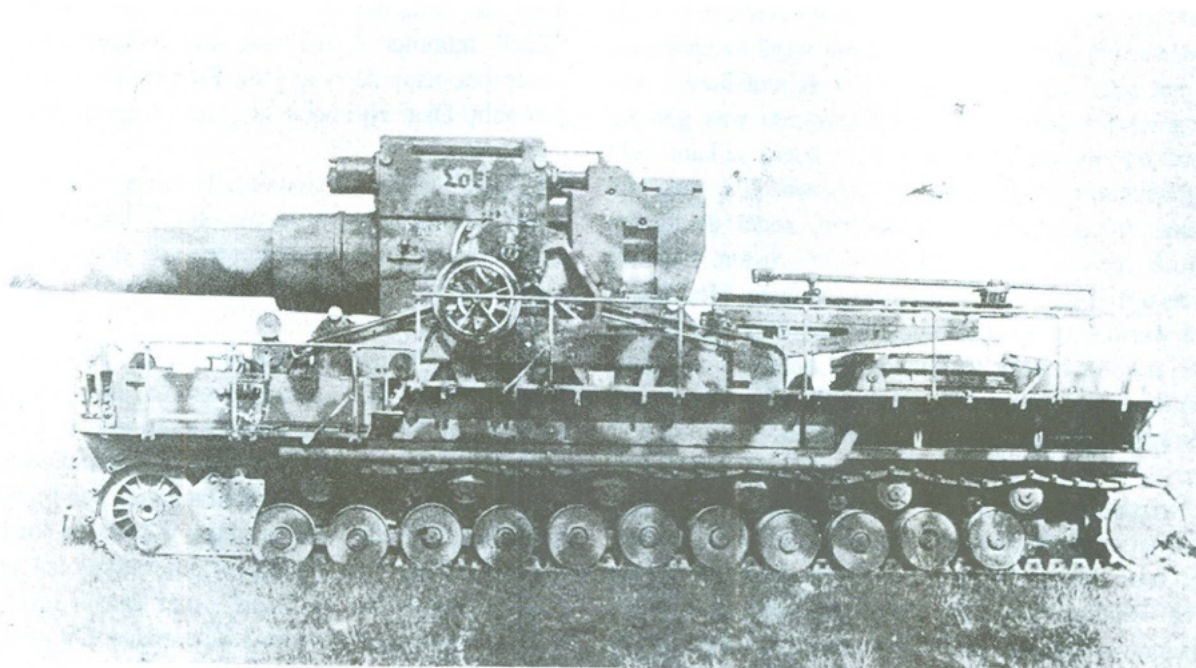
Stappen 6, 7 en 8: bij elk ophangoog C9, C6, enz. hoort C19, niet aangegeven. C18 (4x) pas plaatsen als B1 en B2 zijn gelijmd.

Stap 9: E44 NIET plaatsen. De uitlaatpijpen H1, 2 hebben het gat aan de verkeerde kant. Om ze goed aan de demper te lijmen is het aan te bevelen in de demperpijp een gaatje te boren en daar een asje in te

steken. Als de onderaffuit D9, 12, 15 en 16 is gedroogd, dan eerst passen in het bovendek. Ik moest wat vijlwerk doen! Verder niet in bovendek plaatsen.

Stap 10: van de metalen plaatjes MB16 enz. zie je na het verven niets meer. Verf eerst de inlaatroosters in de basiskleur voordat 3x E34 worden geïnstalleerd.

De rest van de bouw gaat vanzelf. Na het verven kan alles worden samengebouwd. De aangegeven kleuren kloppen niet. Dunkelgelb: model master 2095 of humbrol 83; Olivgrün: model master 2112 of Revell 361; Schokoladen braun: model master 2096 of humbrol 98.

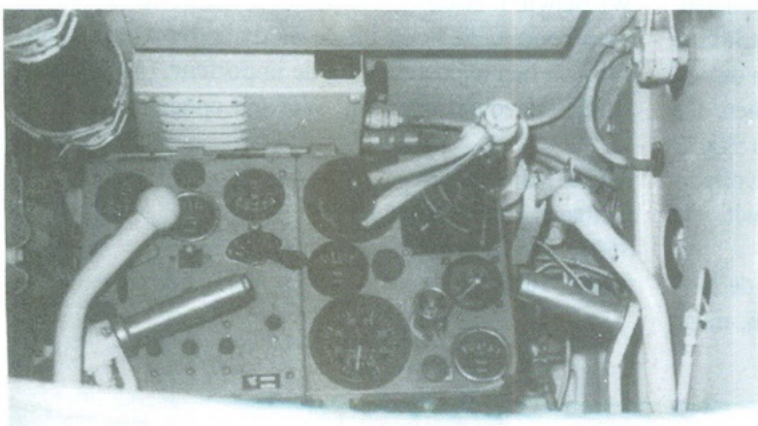

In het oktober 2003-nummer van DE TANK trof ik een paar silhouetjes aan van de AMX-13 tank. Ik vroeg mij toen af of er in DE TANK ooit een artikel over deze lichte tank is gepubliceerd. Is dit niet het geval dan zou ik het aardig vinden als dat eens zou gebeuren.

Ik ben mij ervan bewust dat de AMX-13 nu niet bepaald de tank is met de meeste allure. Als je bij een dergelijk onderwerp al van allure kunt spreken. Maar, er wordt bij DE TANK-redactie niet gediscrimineerd, dus...

Ik vraag dit natuurlijk niet zomaar. Ik heb midden jaren zestig, juist, u voelt het al, zèlf een jaartje in zo'n tank gereden en nog niet zo heel lang geleden heb ik er in mogen meerijden tijdens een demonstratie van oude militaire voertuigen op de Soldaat Beekman (?) kazerne in Amersfoort (wellicht was dit op de Bernhardkazerne? Red.)

De AMX-13 was/is klein, licht en redelijk snel. Zo'n 60 km per uur op de grote weg van Amersfoort naar Zutphen. Je werd er wat daas van. Schakelen vond ik, vooral in het begin, een heikele zaak. Gaf je verkeerd tussengas bij het schakelen, dan sloeg de "lelijke eend pook" je een blauwe pols. In dienst werd de AMX-13

De ploeg in opleiding

wel een "pistool op rolschaatsen" genoemd. Hij woog ongeveer even zwaar als de koepel van de Centurion. De tank had heel regelmatig onderhoud nodig. Eindeloos doorsmeren en regelmatig de conische wiellagers aandraaien omdat er binnen de kortstmogelijke tijd speling op de wielen ontstond. Zover ik het als leek kan beoordelen, was de AMX-13 de enige met een droog carter systeem. De olie liep na het afzetten van de motor in olietroggen (of in één olietrog, dat weet ik niet meer). Als je de motor startte dan moest je langzaam de koppeling laten opkomen teneinde de olie de gelegenheid te geven zich door de tandwielen te persen. Ook altijd eerst even aan het "olieschraapfilter" draaien. In het begin draaide ik die betreffende knop altijd de verkeerde kant op, waardoor er helemaal niks geschraapt werd... Ja, later, de keel van de wachtmeester die het zag.

Wat ik me óók herinner is, dat de tank tijdens het rijden altijd één kant optrok. Na een uurtje kreeg je een lamme arm van het in het spoor houden van het gevaarte. Ik begreep dat dit euvel te maken had met de torsiestaven, die naast elkaar lagen (voor de vering) waardoor de wielen niet exact tegenover elkaar lagen. Nu ik dit opschrijf ga ik daaraan twijfelen. Het is al zolang geleden dus misschien heb ik het verkeerd gehouden...

De luchtgekoelde motor was van het merk SOFAM (dat klinkt nu als een seksueel

Foto boven: altijd doorsmeren

Foto onder: het instrumentenpaneel

overdraagbare aandoening..) en had dubbele bougies. De motor was geloof ik 250 pk sterk. Het kanon van 120 mm was, als ik me niet vergis, Hollands en de rupsbanden, zo heb ik (verkeerd?) onthouden, kwamen uit Duitsland. Eigenlijk een Europees bouwpakket dus.

Er valt natuurlijk meer over deze tank te vertellen. Ook rijervaringen dus. Er zullen toch wel meer ex-tankchauffeurs onder de lezers zijn? Ik ben erg benieuwd.

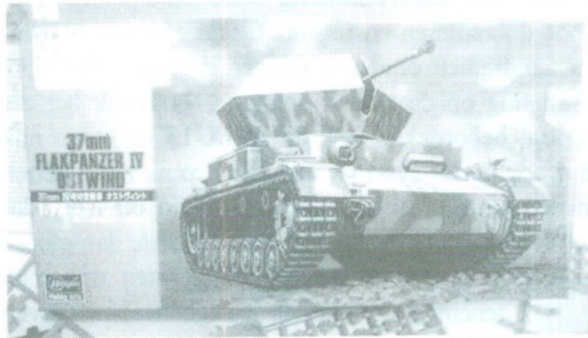
Elias Tielenius Kruythoff

1/72 Ostwind 3.7 cm AA tank op PzKfw IV onderstel van HASEGAWA

Alfred van Netburg

Na wat jaren van stilte zijn er van Hasegawa sinds enige tijd weer een aantal nieuwe 1/72 kits uitgekomen. Het betreft een aantal Sd.Kfz. 251 D varianten, diverse Tiger I's, Jagdpanzer IV's, een Wirbelwind en een Ostwind. Deze laatste wil ik hier beschrijven.

Als aanvulling op de tien jaar oude Wirbelwind van (destijds) ESCI is er nu dus eindelijk de Ostwind. Hasegawa stopte hem in een mooie glanzende doos

met gelukkig weer zo'n fraaie "boxart". De doos is goed gevuld met veel onderdelen. De basis rompdelen komen nog van de oude Munitionspanzer IV D, die bij de Morser Karl zat. Hierdoor blijft er o.a. een rompbovendeel PzKfw IV D en een grote 60 cm Karlgranaat over voor de onderdelendoos; altijd handig. Ook zijn er diverse onderdelen voor de Wirbelwind toegevoegd, waaronder munitie voor de Flakvierling; ook zeer welkom in de "scrapbox"!

De onderdelen zijn goed gedetailleerd met af en toe een klein beetje "flash". Van enkele onderdelen, waaronder het kanon, moeten de extra afgietpunten worden verwijderd. Ik bewaar deze meestal in de onderdelen doos omdat ze als lampje kunnen dienen. De bouwbeschrijving is uitgebreid, zoals we van Hasegawa gewend zijn. De decals voorzien in een volledige nummering van 0-9 in zwartwit en roodwit. De meeste worden niet gebruikt.

Het 3.7 cm FlaK is mooi gedetailleerd. Voor de liefhebbers valt er nog wel wat te superdetaileren, maar

voor een mooi resultaat kan zo uit de doos worden gebouwd. De kanonloop verdient uitgeboord te worden met de boortjes van uw beste vriend: de tandarts! (bedankt voor de puntfreesjes meneer Kamsma!!) De koepeldelen moeten zorgvuldig op elkaar worden gelijmd. Op de foto's zijn lasnaden zichtbaar, dus niet te glad afwerken. Er is een keuze uit twee aandrijfwielen. Ik ken alleen foto's met het dichte (oude) type.

De tracks zijn het grootste minpunt van deze kit. Ze zijn in een stuk van zacht, rubberachtig plastic en niet correct gedetailleerd. Ik vind zelfs de oude Esci tracks nog beter, maar die van Revell zijn het mooiste, de keuze is aan u....

Het kleurenschema op de bouwtekening is standaard driekleuren Duits. Kleurnummers worden gegeven voor "Gunze Sangyo" en "Mr Color". Deze laatste is mij niet bekend.

Er zijn helaas erg weinig foto's van dit voertuig. Ik ken alleen de bekende prototype foto's van een van Zimmerit voorzien voertuig, samen met een aantal Wirbelwinds. De schrijver houdt zich van harte aanbevolen voor foto's van dit voertuig tijdens de inzet. Volgens Spielberg zijn er nog enkele tientallen Ostwind's geproduceerd. Hoewel het een fascinerend en bekend voertuig is, heeft het in de strijd absoluut geen rol van betekenis gespeeld!

Samengevat een leuk, nieuw model dat het naast een Wirbelwind zeker goed doet, hoewel met € 10,20 geen koopje. Te koop bij de modelbouwzaken, of anders via hen te bestellen bij de importeur. (Kuijpers in Utrecht deed dat voor mij. Wel zelf ophalen!)

Alfred van Netburg

HET OVERSCHRIJDEN VAN WATEREN ZONDER BRUGGEN (2)

2 VLOTTEN VOOR EEN ENKEL VOERTUIG ALGEMEENE EISCHEN. Vloten voor een enkel voertuig bestemd, moeten niet slechts een grooter draagvermogen hebben dan vloten voor eenige manschappen, doch zij moeten tevens veel langer en breder zijn om kantelen te voorkomen en om ruimte te hebben voor het laden en lossen, alsmede voor het personeel naast het voertuig.

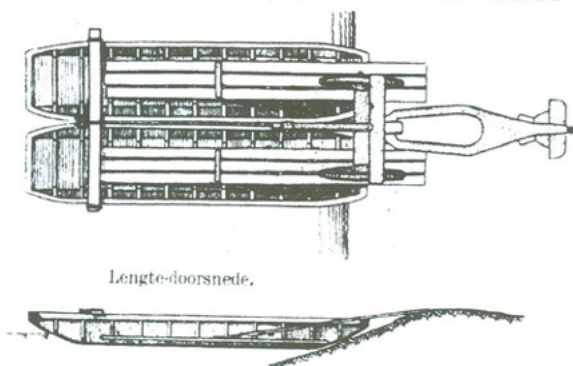
Heeft men, bij vloten voor manschappen, slechts hout van geringe afmetingen ter beschikking; dan kan de kans op kantelen worden verminderd door de manschappen te laten zitten. Het zwaartepunt van voertuigen kan echter niet dicht bij het dek worden gebracht, dan de bouw van het voertuig toelaat, tenzij men de raderen door openingen in het dek laat hangen, hetgeen echter zeer tijdroovende werkzaamheden vergt.

PRAMEN, e.d. Voor het overvaren van een voertuig of van enkele paarden, kan zeer goed gebruik worden gemaakt van pramen of van andere veel voorkomende vaartuigen. Het snelle laden en lossen wordt bevorderd door het aanbrengen van liggertjes en dekplanken, waardoor men de vaartuigen als dek-schuiten kan gebruiken.

Heeft men slechts kleine vaartuigen ter beschikking (kleine pramen, punters en schouwen), dan kunnen deze paarsgewijze tot een vlot worden vereenigd (fig. 88).

Fig. 88. Vlot voor een enkel voertuig, bestaande uit twee kleine vaartuigen (schouwen, kleine pramen, e.d.).

Bovenaanzicht van een vlot, bij het laden van een vuurmond.

Voor het overzetten van een paard, moet over de boorden een dek worden aangebracht van een dubbele laag planken. Leuning en leuningstijlen worden daarbij gemaakt, zoals in de volgende punten is beschreven.

VERSCHILLENDE CONSTRUCTIES. Met behulp van vaartuigen en drijflichamen, welke zich niet leenen voor het overvaren van voertuigen op de hierboven beschreven wijze, kan de volgende constructie

worden gemaakt:

1. Twee of meer drijvende ondersteuning. Hiervoor worden gebruikt vletten, schouwen, zeilbooten, pramen, roeibooten, e.d.; samenstellen van tonnen (fig. 89); kratten, bespannen met dekzeil of met waterdicht canvas (fig. 90abc).

De afmetingen, welke men aan dergelijke kratten geeft, zijn o.a. afhankelijk van den vorm van het beschikbare doek, dat, behalve den bodem, ook de zijwanden moet bekleeden. Heeft men een vierkant doek, dan kan het krat daardoor naar verhouding vrij breed worden. Met het oog op het vereischte draagvermogen is het gewenscht, dat het bodemoppervlak niet te klein is (b.v. 4 m²), opdat het drijflichaam niet te diep worde ingedompeld, waarbij zeer groote drukken op het doek zouden ontstaan. Het zeil of doek moet dusdanig over het krat worden gespannen, dat op de hoeken geen water door de vouwen naar binnen kan dringen.

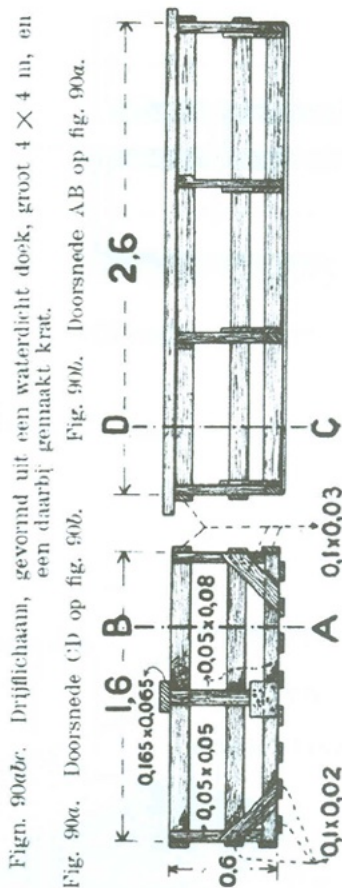

Fig. 90abc. Drijflichaam, gevormd uit een waterdicht doek, groot 4 x 4 m, en een daarbij gemaakt krat.

Fig. 90b. Doorsnede AB op fig. 90a.

Fig. 90a. Doorsnede C op fig. 90b.

Behalve bij vaartuigen, welke stevige boorden bezitten; moeten bovengenoemde drijflichamen worden voorzien van een of twee draagkussens, welke in staat zijn om den druk van de belasting over de geheele ondersteuning te verdeelen.

2. Een bovenbouw, welke is samengesteld uit:

a liggers welke op de draagkussens van de ondersteuning rusten en hierop worden bevestigd met touw (kruissjoringen),

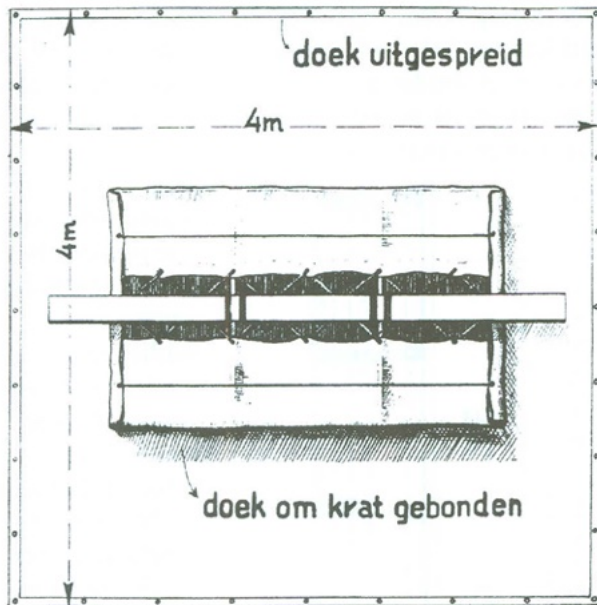
ijzerdraad, bandijzer, klossen of bouten.

b de schoren, dan wel steektouwen, welke kruislings onder de liggers worden aangebracht, en die de drijvende ondersteuning verbinden om schranken in horizontalen zin te voorkomen;

c de dekplanken, welke loodrecht op de liggers worden gelegd, en hierop worden gespijkerd,

- dan wel worden vastgeklemd door
- d de *opsluitribben*, welke boven de buitenliggers over het dek liggen en aan die liggers worden verbonden met behulp van woelsjoringen of van ijzerdraad, dan wel op dek en liggers worden gespijkerd;
 - e de *leuningstijlen*, welke aan de einden van de draagkussens of aan de buitenste liggers worden bevestigd, en de *leuning*, welke aan de stijlen, op een hoogte van 1 m boven het dek, worden aangebracht. Bij het vervoer van paarden verdient het aanbeveling de leuningstijlen ongeveer 2 m boven het dek te laten uitsteken, en er een scherm van ijzerdraad en takken tusschen te spannen.

Fig. 90c. Bovenanzicht.

De afmetingen van het voor deze onderdeelen te gebruiken hout zijn afhankelijk van de te vervoeren lasten en van den onderlingen afstand van de ondersteuning.

In de figuren zijn eenige voorbeelden gegeven, welke afmetingen als minima zijn te beschouwen.

De vaten moeten door touwen stevig worden bevestigd. Fig. 91 geeft een vlot; waarop een vuurmond van 7 veld, dan wel een keuken-, levensmiddelen- of goederenwagen kan worden overgebracht. De paarden moeten afzonderlijk worden overgevoerd. Dit is een voorbeeld van een vlot voor een enkel voertuig. Op deze wijze kunnen echter ook grotere vloten worden gemaakt.

Fig. 91. Vlot voor een enkel voertuig (max. gewicht 2 t). In de teekening zijn de sjoringen duidelijkshalve weggelaten.

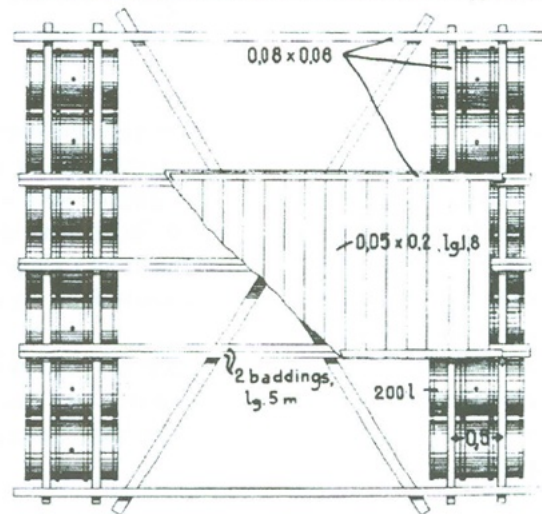
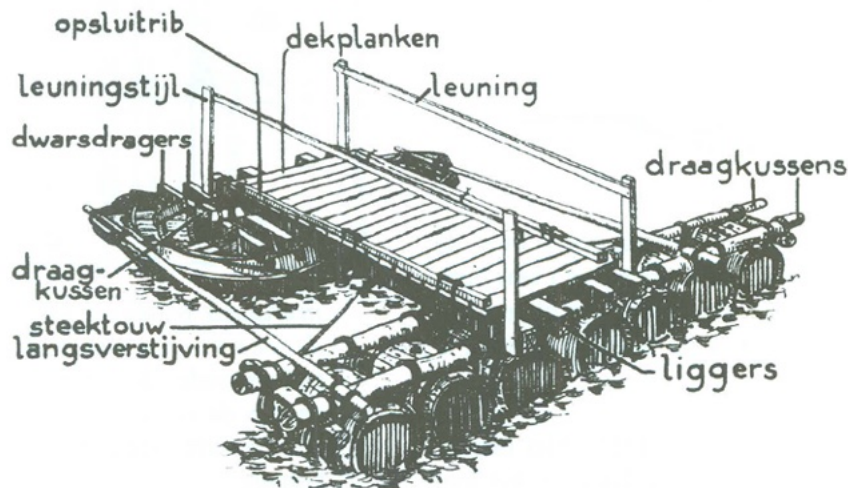

Fig. 89. Benamingen van de onderdeelen van een vlot.

De namen van woestijnoorden zoals *Sollum*, *Bir Hacheim* en *Siwa* worden meestal in verband gebracht met gevechtsacties in de Tweede Wereldoorlog, maar Britse pantsertroepen waren tijdens Eerste Wereldoorlog ook al actief in het Westelijke Woestijngebied. De vijand waren toen de Senoessi, een moslimsecte die door Duitsland en Turkije gezamenlijk werd bewapend en betaald en door middel van U-boten werd bevoorrad.

Men zou veronderstellen dat een legertje van bewapende woestijnstammen weinig kwaad zou kunnen voor de Britse aanwezigheid in Egypte, maar omdat het grootste deel van het garnizoen dienst deed bij de Dardanellen en de lokale bevolking erg bevattelijk was voor rebellie, was de dreiging toch van ernstige aard, vooral toen de Senoessi de beschikking kregen over machinegeweren en artillerie, samen met Turkse instructeurs om deze te bedienen.

De Senoessi vochten fel en goed en brachten de Britten aanzienlijke verliezen toe. Dit veranderde na de komst van het **Rolls-Royce** pantserwagenskadron van de Duke of Westminster's. De Senoessi hadden geen antwoord op de vuurkracht en de mobiliteit van de pantserwagens en leden de ene nederlaag na de andere, totdat ze uiteindelijk uit hun versterkingen bij Siwa werden gejaagd. Bij Bir Hacheim, een tot dan toe onbekende oase in het hart van de woestijn, raakten ze hun laatste troefkaart kwijt toen een aantal gegijzelaars die daar door hen gevangen werden gehouden, in een bliksemactie van de pantserwagens werd bevrijd.

Toen hun macht was gebroken trokken de Senoessi zich diep in de Lybische woestijn terug. De pantserwagens werden daarop vervangen door *Light Motor Batteries* (afgekort *LAMBY's*), elk bestaande uit enkele *Light Car Patrols*, uitgerust met gemilitariseerde **T-Fords**. Deze verschilden maar weinig van hun civiele soortgenoten. Achter de bestuurdersstoel was een klein laadbakje gemaakt waarin wat uitrustingsstukken en voorraden konden worden meegenomen. Ze hadden meestal een bemanning van twee personen en waren bewapend met een lichte Lewis mitrailleur of een .303 inch Vickers mitrailleur.

Evenals de bemanningsleden van de pantserwagens beschouwden de mannen van de *LAMBY's* zich als elitetroepen, en daar zat wel een kern van waarheid in. Toen in 1914 de oorlog uitbrak had slecht een heel klein deel van de bevolking enige kennis van de werking van automobielen. Deze groep bestond op zijn beurt ook weer uit twee groepen: enerzijds een klein aantal welgestelden die zich een eigen auto

konden veroorloven en daar zelf ook in reden en anderzijds een steeds grotere groep beroepschauffeurs, monteurs en werknemers van de opkomende automobielenindustrie. De mensen in de tweede groep waren erg trots op hun kennis en vaardigheden en gingen op dat gebied vaak geen enkele uitdaging uit de weg. Onbegaanbare wegen bestonden voor hen niet.

Autorijden werd veelal nog beschouwd als een sport en monsterraces zoals Peking-Parijs en New York-Parijs lagen nog vers in ieders herinnering. Een sportieve instelling is echter niet genoeg om in de woestijn te overleven en de commandanten van de *Light Car Patrols* waren zich dat maar al te goed bewust. Ze ontwikkelden een aantal basis uitgangspunten die tot op de dag van vandaag hun waarde bewijzen en nog steeds de kern vormen van de vaste procedures voor operaties in woestijngebied.

Goede navigatie is essentieel en als er eenmaal van te voren een route was vastgesteld, dan werd daar niet meer van afgeweken. Iedere patrouille werd vergezeld door enkele monteurs en bergingsexperts, op dezelfde manier als thans de *Light Aid Detachments* van het Britse leger. Fel gekleurde panelen of doeken voor identificatie vanuit de lucht behoorden tot de standaarduitrusting, evenals tenminste twee reservewielen en voldoende benzine en water. Bedenk daarbij dat koelsystemen in die tijd nog niet onder druk stonden en dat een kokende motor een heel normaal verschijnsel was. In die omstandigheden ging koelwater vóór drinkwater. Dit ging zelfs zo ver dat het drinken van koelwater werd beschouwd als een overtreding die voor de krijgsraad werd gebracht.

De *Light Car Patrols* doorkruisten de woestijn van het ene eind tot het andere. Men trok naar het zuiden tot aan Siwa en in westelijke richting tot voorbij Bir Hacheim. De informatie die men op deze manier verzamelde werd vastgelegd in gedetailleerde landkaarten, die tijdens de Tweede Wereldoorlog hun nut dubbel en dwars bewezen. Dat geldt ook voor de kennis en ervaring die men opdeed over hoe mensen en machines in dergelijke barre omstandigheden zo efficiënt mogelijk kunnen worden ingezet. Dit werk werd na de eerste wereldoorlog voortgezet door de *Army Motoring Clubs* van het Britse garnizoen in Egypte en dus kan worden gesteld dat de *Light Car Patrols* de voorgangers zijn van de tijdens WO2 zo succesvolle *Long Range Desert Groups*.

T-Fords werden ook in Mesopotamië en Palestina gebruikt in de strijd tegen de Turken. Op dit strijdtoneel vond een van de weinig acties plaats waarbij

omvangrijke cavalerie-eenheden samenwerkten met gemotoriseerde eenheden en een succesvolle overwinning behaalden. De Ford *Light Car Patrols* traden op als verkenningseenheden voor de cavalerie-divisies waaraan ze waren toegevoegd en leverden waardevolle informatie aan generaal Allenby toen die het verslagen Turkse leger in noordelijke richting achtervolgde.

Hun optreden moet met veel belangstelling zijn gevolgd door een lid van generaal Allenby's staf, luitenant-kolonel Archibald Wavell, die tijdens WO2 in de woestijnoorlog grote overwinningen zou behalen.

Het oude 1:32 Airfix model van de **T-Ford Model 1915** (hier en daar nog wel eens verkrijgbaar) is een goede basis voor een voertuig zoals gebruikt door de *Light Car Patrols*. Verschillende onderdelen kunnen zo worden gebruikt (assen, motor, motorkap, radiator, wielen), andere moeten worden aangepast. Zo moeten bijvoorbeeld de achterspatborden worden vervangen en de koplampen worden veranderd.

Het schot tussen de motorkap en de bestuurdersruimte, de zijwanden en de achterwand moeten van plastic plaat worden gemaakt. De tekening geeft

daarvoor de maten en de vormen. De stoeltjes voor de bestuurder en de schutter kunnen naar eigen inzicht zelf worden gemaakt. Zoals blijkt uit de foto's kan je ook kiezen voor een bankje. Het voertuig op de foto's en de tekening is bewapend met een .303 inch Vickers watergekoelde mitrailleur. Hiervan zijn modelletjes te koop. Scratch building is een alternatief, je kunt ook kiezen voor de Lewis mitrailleur uit de Chevrolet van de Long Range Desert Group. Ten slotte kan je vloer van het laadbakje nog wat echter maken door hem te beplakken met dunne balsa strip (3 of 4 mm breed).

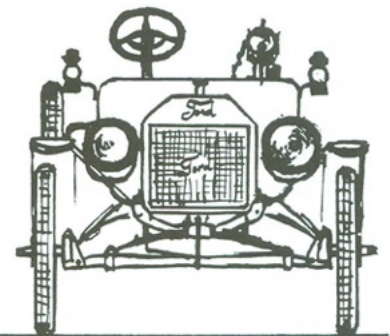
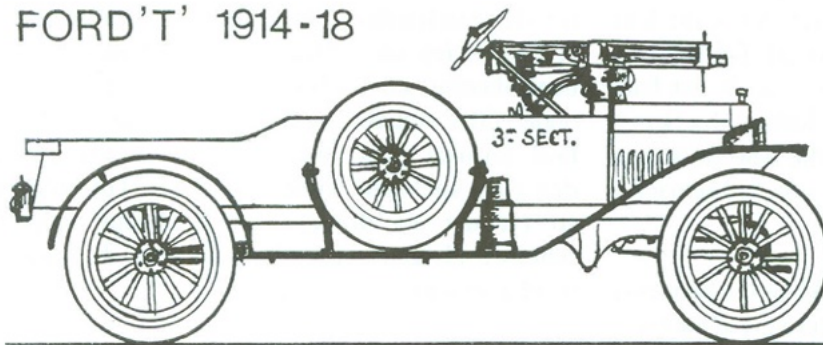
De voertuigen hadden meestal een zandgele kleur, waarbij ook alle koperen onderdelen waren meegenomen.

Bron:

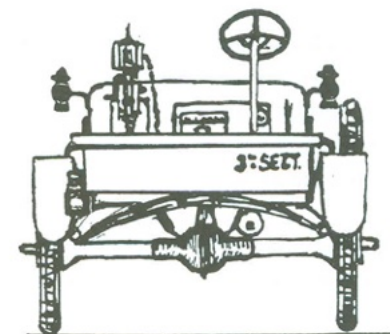
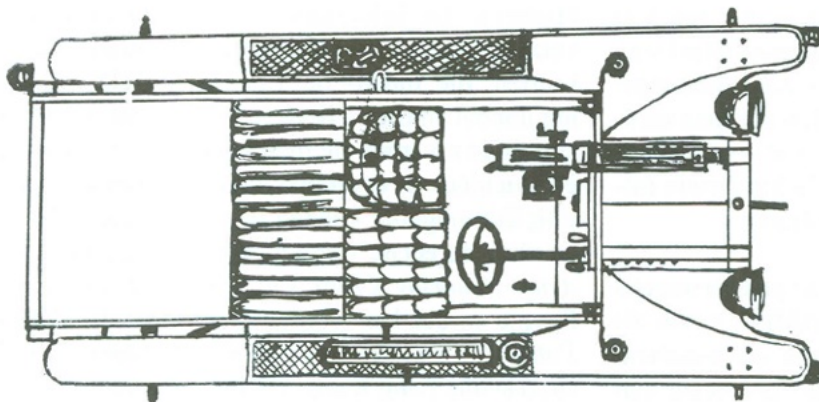
- Military Model T, Jacques van den Haute, Airfix Magazine, april 1971
- Military Ford Model T, Bryan Perret, Airfix Magazine, april 1979

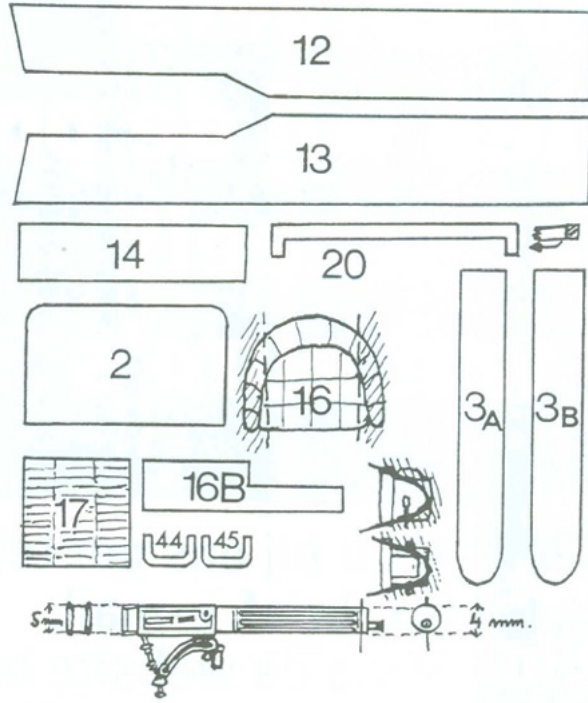
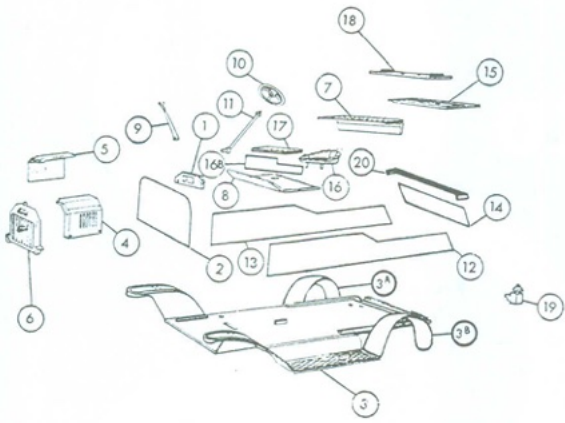
De foto's heb ik ooit eens van een TWENOT lid overgenomen, maar ik weet niet meer van wie.

FORD 'T' 1914-18

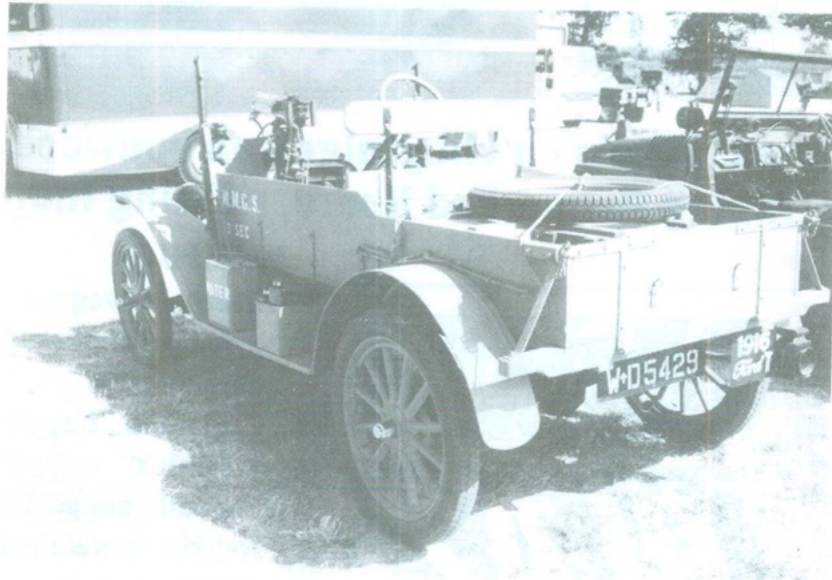

1/32 SCALE

Above and right: All you need to know for making the model is shown in these two diagrams. Parts are drawn full-size and are easily related to the assembly diagram which features both numbered kit parts and the new plastic card parts. Note that cut-down seat parts from the kit furnish items 16 and 17.

Bij postorders betalen wij de porto En dat scheelt heel wat euro's

Je weet
niet wat
je ziet in
**Model
Plaza**

Als u bij ons per telefoon,
fax, brief, e-mail,
of via de website bestelt,
nemen wij niet alleen de
verpakkingskosten voor
onze rekening, maar ook

de postzegels. U betaalt dus alleen de prijs
van het product en wij zorgen dat het bij u
in de bus komt. Zonder extra kosten, maar
uitsluitend in Nederland.

Kijk op www.modelplaza.nl
voor een ruime selectie uit
ons assortiment of bel met
Erik Meljer op 0299 75 02 01
om te horen wat er nog meer
op voorraad is.

1.000 m² modelauto's en vliegtuigen en bouwdozen vlakbij Amsterdam
aan de A7 (Afslag Purmerend Noord, richting Industrieterrein De Koog)

MODELPLAZA®

Nijverheidsweg 5-7

1442 LD Purmerend/Industrieterrein
De Koog

Telefoon 0299 75 02 01

Telefax 0299 75 02 02

e-mail support@modelplaza.nl

website www.modelplaza.nl

OPENINGSTIJDEN

Dinsdag t/m zaterdag 10.00 tot 19.00 uur

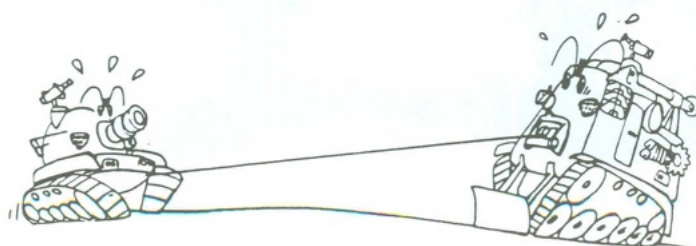
Hieronder weer de tweemaandelijks lijst met gevarieerde en boeiende sites. Veel plezier ermee!

Http://www.roberts.ezpublishing.com/rarmory/batrept.htm	After The Battle Reports	VOE
Http://www.britishairborne.org/armourairborne.html	Airborne Tanks	VOE
Http://cidwebs.com/armorinscale/referencesstank2.htm	Armor in scale	VOE
Http://www.armoredfistpaintball.com/home.htm	Armored Fist Paintball	VOE
Http://www.geocities.com/capitolhill/1557/arnhem0.html	Arnhem Spookstad	OOR
Http://members.aol.com/_ht_a/dadswar/bulge/index.htm	Battle of the Bulge	OOR
Http://www.baylissrestorations.com/	Bayliss Restorations	VOE
Http://www.bommenopenschede.nl	Bommen op Enschede '40-'45	OOR
Http://www.donderduinen.nl/Waterleidingduinen/waterleidingduinen.html	Bunkers in en om Zandvoort	BOU
Http://www.d-daytanks.org.uk/index.html	D-Day Tanks	VOE
Http://www.users.zetnet.co.uk/lsm/dhmg/bovingto.html	Doug's Heavy Metal Gallery	VOE
http://www.thamesweb.co.uk/windsor/windsorhistory/bachelors_acre/acre_tank1935.html	'Female' Tank at Bachelor's Acre 20-40	VOE
Http://www.movieprops.nl/	Filmprops	VOE
Http://www.grunn.nl/historie/v_index.php	Groningen in vuur 1945	OOR
Http://www.mktharbrorbl.ukvet.net/hamilcar.htm	Hamilcar Glider	VLI
Http://www.imodeller.cz/	iModeller	HAN
Http://www.lacoupole.com/	La Coupole: bunker voor de V2	MUS
Http://www.lssr.ca/f_current_spring2001.htm	LSSR-Canada	LEG
Http://www1.odn.ne.jp/tdl/s.tank.JPG	LTV-US in the sea	VOE
Http://www.militair-mobiel-depot.nl/	Militair Mobiel Depot 40-45	VOE
Http://www.militaertechnik-der-nva.de/	Militärtechnik	VOE
Http://www.minot.k12.nd.us/cats2002/military/	Military Home Page	VOE
Http://www.aellig-michel.ch/images%20drakar/Donnerstag%20112.htm	Old Tanks	VOE
Http://home.wanadoo.nl/peterstoof/	Peter Stoof's Mil. Modelbouw Site	MOD
Http://www.portsdown-tunnels.org.uk/index.html	Portsdown Tunnels	BOU
Http://www5b.biglobe.ne.jp/~TANK-GUY/Gallery03/TN-Ram.html	Rampanzer	MOD
Http://www66.tok2.com/home2/tankguy/saumur02/S.html	Saumur-pictures	MUS
Http://members.rogers.com/tankmodeler/gallery.htm	Scale Tech Distributing	HAN
Http://www.sentimentaljourney.co.uk/sj/books.htm	Sentimental Journey	BOE
Http://home.wanadoo.nl/hohmodel/Sher.htm	Shermans U.S.: Henk of Holland	VOE
Http://bc0ylcpb.pacdat.net/home.html	Site Colin Stevens	VOE
Http://ckclub.free.fr/deplacements/bovington/s-tank/s-tank_02.JPG	S-Tank	VOE
Http://www.clandavidsonusa.com/wac/modelphotos/sweden/s-tank/stank.htm	S-Tank	MOD
Http://www.internetmodeler.com/2002/december/first-looks/tru_s-tank.htm	S-Tank 1/35	MOD
Http://www.calnan.com/swords/index.html	Swords And Ploughshares Museum	MUS
Http://44thdivision.efour4ever.com/index.html	US 44th Infantry Division	LEG
Http://hometown.aol.com/jlowry3402/mar45.html	US Army Air Force March 1945	VLI
Http://users.swing.be/tanks.tanks/complet/543.html	US Medium Tanks	VOE
Http://www.pwsb33.ab.ca/~savannaschool/students/social/20/CDE/vehicles.html	Vehicles of WWI	VOE
Http://www.djtoys.bizland.com/wilmww1.htm	World War I	HAN

Wil je de complete lijst ontvangen? Stuur een e-mailtje naar:

Bert van der Velden

De **Cadillac Gage V-100 Commando** bleek tijdens de oorlog in Vietnam een uitstekend en veelzijdig voertuig te zijn, maar bij het intensieve gebruik kwamen toch ook een paar zwakke punten aan het licht. Met name de achteras en de vering waren te licht en vertoonden de nodige gebreken. Om dit te verhelpen werden wel enkele aanpassingen aan het ontwerp van de V-100 gemaakt, maar de realiteit was dat de gehele romp opnieuw moest worden ontworpen teneinde de vijf ton assen te kunnen plaatsen waarmee het probleem afdoende kon worden verholpen.

Dit leidde in 1967/1968 tot de ontwikkeling van de **V-200**, die door Singapore werd gekocht. De V-200 had vijf ton assen en een commerciële Chrysler 440 V8 benzinemotor. Het leger van Singapore wenste een aantal varianten, waaronder 20 mm en 90 mm torens, een 81 mm mortiercarrier en een bergingsvoertuig. De productie van de V-200 begon in 1969 en werd een jaar later afgesloten.

De V-200 stond model voor het **Chaimite V-200** gepantserde personeelsvoertuig, dat halverwege de jaren zestig door het Portugese bedrijf **BRAVIA** voor het Portugese leger werd gebouwd. Behalve door Portugal (79 stuks) is dit voertuig (plus zijn varianten) ook gebruikt door Libanon, Libië Peru, en de Filippijnen. Er zijn er zo'n 400 van gebouwd.

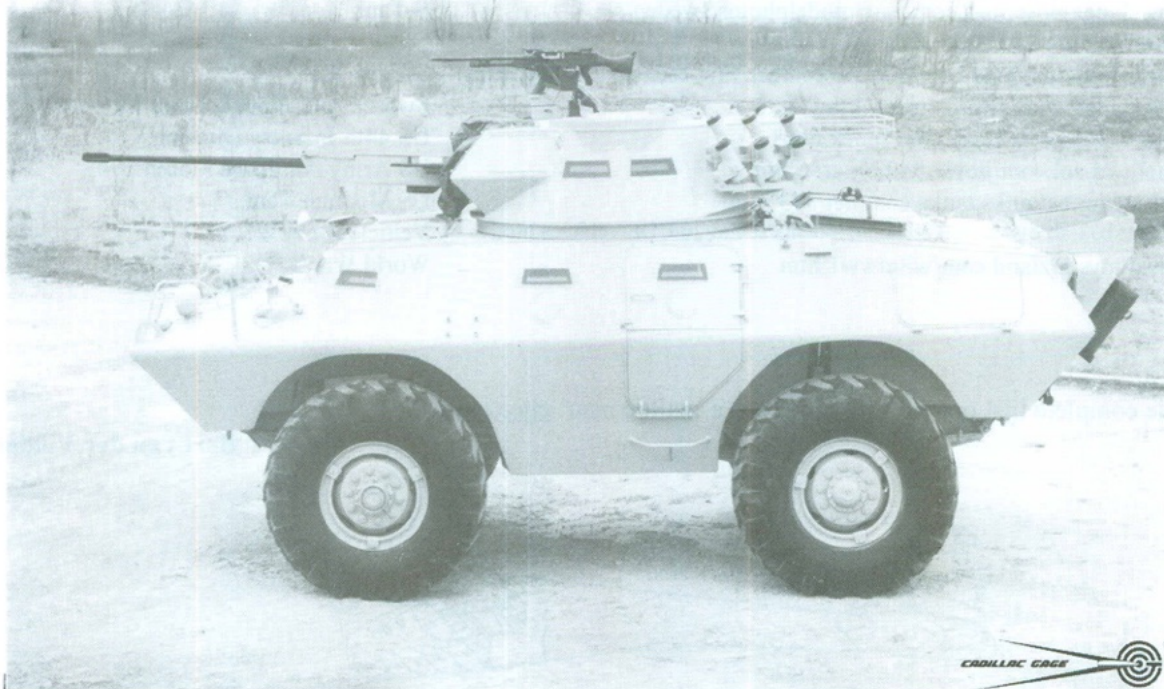
Door de ontwerpen van de V-100 en de V-200 te combineren creëerden de ontwerpers van Cadillac Gage de **V-150**. Deze had de romp en het uiterlijk van de V-100 en het zwaardere onderstel van de V-200. Hiermee was hij tevens het platform dat nodig was voor een zwaardere bewapening dan de kleine torens met de twee machinegeweren van de V-100. Het nieuwe voertuig werd eind 1971 voor het eerst aan hoge functionarissen van het Amerikaanse leger gepresenteerd.

Draagvermogen

Het vergroten van het draagvermogen van de 1360 kg van de V-100 naar de 2270 kg voor het nieuwe voertuig betekende een grote uitdaging voor de ontwerpers. Het grotere draagvermogen was nodig voor de plaatsing van een toren met een 90 mm kanon, het zwaarste van de verschillende bewapeningsvarianten. Het nieuwe draagvermogen werd gerealiseerd door enkele verbeteringen aan de vering en plaatsing van de zwaardere vijf tons assen. Hierdoor nam het gewicht natuurlijk toe, maar doordat men op andere punten enkele gewichtsbesparingen wist te realiseren, bleef de totale gewichtstoename binnen de gestelde eisen.

Door de vloer iets te verlagen en de bovenkant van de romp iets te verhogen, werd de wieluitslag van de

COMMANDO V-150

V-150 groter dan die van de V-100, wat leidde tot een betere wegligging en terreinvaardigheid.

Bescherming

Door het ontwerp van de onderkant werd de kwetsbaarheid van het voertuig zoveel mogelijk beperkt; alle onderdelen daar waren zo goed mogelijk beschermd en weggewerkt. Remleidingen waren zorgvuldig achter de assen gelegd en als extra bescherming met staaldraad omwikkeld. De schuine voor- en achterkant van de romp boden bescherming tegen mijnexplosies en zorgden ervoor dat inkomende projectielen en granaatscherven afketsen. Doordat de romp iets was verlaagd waren ook de assen beter beschermd.

Goed ontworpen luiken kunnen voor de inzittenden van gevechtsvoertuigen het verschil betekenen tussen leven en dood. Bij de nieuwe V-150 was veel zorg besteed aan het hang- en sluitwerk van de deuren en luiken om het openen en sluiten zo gemakkelijk en veilig mogelijk te maken.

Arbeidsomstandigheden

Er was in het ontwerp gestreefd naar zo optimaal mogelijke arbeidsomstandigheden. Zo kon het geluidsniveau in het voertuig worden gereduceerd door het aanbrengen van enkele verbeteringen in het differentieel en het verminderen van het aantal overbrengingen in de aandrijflijn. Door het installeren van beter verende stoelen werd het zitcomfort vergroot.

Andere mogelijkheden

Er waren voor de V-150 twee motorversies beschikbaar: een 5,91 liter V8 benzinemotor met een vermogen van 210 pk bij 4000 tpm in combinatie met een nieuwe handgeschakelde transmissie dan wel een automatische transmissie; of een V8 dieselmotor met een vermogen van 202 pk bij 330 tpm, gekoppeld aan een automatische transmissie en een reductiebak met twee snelheden. Evenals de V-100 had ook de V-150 in de voorkant van de romp een lier met een capaciteit van 4536 kg en kabel met een lengte van 49 meter. De topsnelheid op de weg bedroeg 85 km/uur, in het water 5 km/uur. Met een brandstofvoorraad van 300 liter had hij een actieradius van bijna 650 kilometer. Het maximum aantal inzittenden, inclusief bemanningsleden, bedraagt 12.

De COMMANDO V-150S

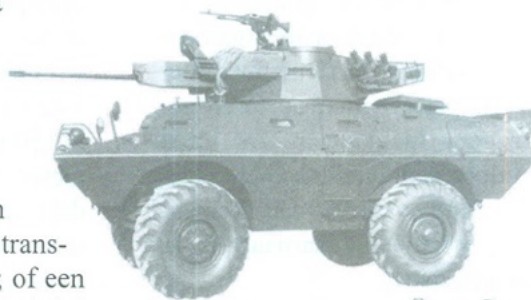
Deze versie werd in 1981 gepresenteerd, toen twee voertuigen deelnamen aan de LAV competitie die in dat jaar werd uitgevoerd. Hij leek sterk op de V-150, maar de romp was 46 cm langer, waardoor er in het

voertuig 1 m³ meer ruimte beschikbaar was. Het draagvermogen werd met 726 vergroot tot 3357 kg. Door de grotere wielbasis en de (wederom) versterkte vering verbeterde het weggedrag en de terreinvaardigheid. De eerste productievoertuigen werden afgeleverd in 1983.

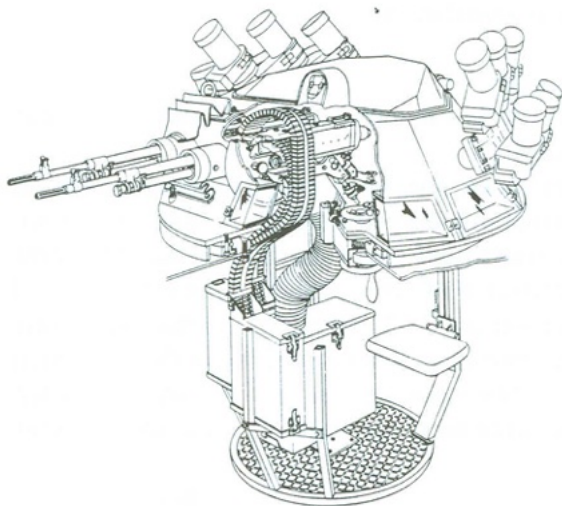
Varianten

De V-150 was beschikbaar in een aantal varianten, waaronder:

- **een toren met twee machinegeweren:** het basisvoertuig, uitgerust met een Cadillac Gage eenpersoons toren met twee .30 of 7,62 mm machinegeweren of een combinatie van een .30 en .50 dan wel een 7,62 mm en een .50 machinegeweer. De machinegeweren worden handmatig gericht en hebben een elevatie van -13 tot +55 graden. De toren heeft een enkel luik dat naar achteren

open gaat, acht kijkblokken en een M28C richtkijker met een vergroting van 1,5. Naast de wapens kan een schijnwerper worden gemonteerd. De bemanning bestaat uit drie personen, daarnaast is er ruimte voor zeven infanteristen.

een toren met een 20 mm Oerlikon 204GK kanon: het basisvoertuig, uitgerust met een tweepersoons toren met een 20 mm Oerlikon 204 GK kanon en een coaxiaal 7,62 mm machinegeweer. Op de toren kan een tweede 7,62 mm machinegeweer worden geplaatst voor luchtafweer of nabijbeveiliging. Ook staan er twee maal zes rookbuswerpers. Het kanon heeft een elevatie van -8 tot +60 graden. Het vuurt automatisch of in vuurstoten van een, twee of vier granaten. Het kan zowel door de schutter als door de commandant worden bediend. Behalve de richtapparatuur in de toren is er een aparte buiten de toren geplaatste richtkijker voor luchtdoelen. De toren wordt aangedreven door een Cadillac Gage electro-hydraulisch besturingssysteem. De bemanning bestaat uit drie personen, daarnaast is er ruimte voor twee infanteristen.

een toren met een 90 mm kanon: dezelfde toren als de 20 mm versie, maar aangepast voor een 90 mm kanon. In eerste instantie was dit een Belgisch Mocar kanon, maar later werd dit vervangen door een Cockerill Mk.III 90 mm kanon. De secundaire bewapening bestaat uit twee 7,62 mm machinegeweren (een coaxiaal en een op de toren) en twaalf rookbuswerpers. De toren is volledig draaibaar met een snelheid van 30 graden per seconde. De elevatie gaat van 08 tot +28 graden, eveneens met 30 graden per seconde. Voor het zicht naar buiten zijn er drie kijkblokken (twee in de linker en een in de rechter zijwand), een periscoop voor de commandant, een periscoop voor de schutter met een vergroting van acht maal en een gezamenlijke periscoop met een graden-

verdeling. Coaxiaal met het kanon is een schijnwerper gemonteerd.

De munitievoorraad voor het kanon bestaat uit 39 90 mm granaten, waarvan er acht in de toren zijn opgeborgen. Verder zijn er 3200 machinegeweerpatronen. De bemanning bestaat uit drie personen, daarnaast is er ruimte voor vier infanteristen. Een met deze toren bewapende V-150S nam in 1981 deel aan de LAV competitie van het Amerikaanse leger.

een toren met een 25 mm M242 Hughes Helicopters Chain Gun: uitgerust met deze toren nam een V-150S in 1981 deel aan de LAV-competitie van het Amerikaanse leger. Het kanon heeft een elevatie van -8 tot +60 graden. De secundaire bewapening bestaat uit twee 7,62 mm machinegeweren, een coaxiaal en een op de toren voor luchtafweer en nabijverdediging.

een toren met een 40 mm granaatwerper: het basisvoertuig, uitgerust met een eenpersoons Cadillac Gage 40 mm/.50 inch toren. De bewapening bestaat uit een Mk.19 Mod.3 automatische granaatwerper en een 12,7 mm machinegeweer. De granaten worden d.m.v. patroonbanden aangevoerd, de vuursnelheid bedraagt 325 tot 375 schoten per minuut. De elevatie gaat van -8 tot +45 graden. Aan de achterkant van de toren zijn twee maal vier rookbuswerpers gemonteerd.

81 mm mortiercarrier: de V-150 bewapend met een 81 mm M29 mortier, gemonteerd op een draaiplateau. Het wapen vuurt door een opening in het dak van het voertuig, het kan 360 graden worden rondgedraaid en heeft een elevatie van +42 tot +85 graden. De minimum schootsafstand is 150 meter, de maximale afstand bedraagt 4400 meter. De opening in het dak kan worden afgedekt door twee opvouwbare luiken die naar weerszijden opengaan. Op vier plaatsen op de romp zijn bevestigingspunten voor een 7,62 mm machinegeweer. De munitievoorraad bedraagt 62 mortiergranaten en 2000 machinegeweerpatronen. Het mortier kan ook buiten het voertuig worden afgevuurd. De bemanning bestaat uit vijf personen.

Commando met TOW antitankraketsysteem: deze versie is vrijwel gelijk aan de mortierversie, alleen bestaat de bewapening uit het Hughes TOW antitankraketsysteem, waarvoor zeven raketten worden meegevoerd. Als het wapen niet in gebruik is wordt de opening in het dak afgesloten met een dubbel luik dat naar voren en naar achteren opengaat. De bemanning bestaat uit vier personen, daarnaast is er ruimte voor twee infanteristen. De Commando TOW is o.a. door Saudi Arabië gebruikt.

- commandoversie:** het basisvoertuig met een vaste gepantserde opbouw boven de opening in het dak. In elk van de vier wanden van de opening zit een schietpoort, in het dak zit een luik dat naar achteren opengaat. Voor het luik zit een bevestigingspunt voor een 7,62 mm machinegeweer. In de gevechtsruimte staan een kaartentafel, een werktafel en aanvullende communicatieapparatuur. Naast de bemanning van drie personen is er ruimte voor zeven stafleden.
- Base Secure Vehicle:** deze versie was oorspronkelijk ontwikkeld voor de Amerikaanse luchtmacht. Evenals bij de mortiercarrier wordt de opening in het dak afgesloten door twee opvouwbare luiken die naar beide zijden opengaan. Er zijn vier bevestigingspunten voor 7,62 mm machinegeweren of 40 mm granaatwerpers. De bemanning bestaat uit drie personen, daarnaast is er ruimte voor acht infanteristen.
- bergingsvoertuig:** deze versie is uitgerust met een zware lier, met een capaciteit van 11.340 kg en 61 meter kabel met een doorsnede van 19 mm. De takelboom is aan de voorkant van het voertuig gemonteerd en scharniert naar voren. Voor de nodige stabiliteit zijn twee stabilisators aangebracht. De maximum capaciteit van de takelboom is 4536 kg. De bewapening bestaat uit een 7,62 mm of een .50 machinegeweer.
- Police Emergency Rescue Vehicle:** deze versie heeft een vaste opbouw met zes kijkblokken en acht verticale schietpoorten. In het dak zit een luik dat naar achteren opengaat. Ervoor zit een bevestigingspunt voor een 7,62 mm of een .50 machinegeweer. De bemanning bestaat uit drie personen, daarnaast is er ruimte voor acht personen. Het is met name bestemd voor gebruik door de politie. Turkije heeft er een groot aantal van gekocht.

Gebruikers:

De V-150 is naar een groot aantal landen geëxporteerd Boliviaë, Botswana, Cameroen, Dominicaanse Republiek, Ethiopië, Haïti, Gabon, Guatemala, Indonesië, Jamaica, Koeweit, Maleisië (ca. 180 voertuigen), Oman, Panama, Filippijnen, Saudi Arabië (150 voertuigen), Singapore, Somalië, Soedan, Taiwan, Thailand, Tunesië, Turkije en Venezuela.

Bronnen:

- The New V-150 Commando Armoured Car, David Kranker, International Defense Review, 3/1973
- Jane's Armoured Personnel Carriers, Christopher F. Foss

**COMMANDO
V-150 S**

Bouwdoos van Revell, schaal 1:72, Nr 03135.

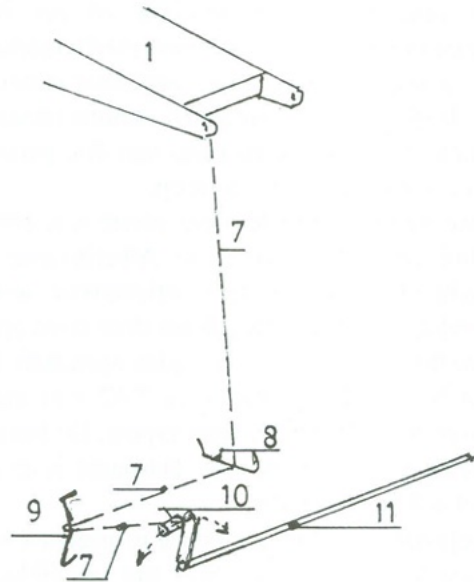
Een merkwaardig grote doos voor een, uit de aard van de schaal, klein voertuig met een flinke brug. De opgegeven moeilijkheidsgraad (5) is te danken aan een groot aantal zeer kleine onderdelen. De bouw, in de in de handleiding aangegeven volgorde, levert behalve het priegelwerk geen moeilijkheden op. Het is aan te raden de rupsbandschakels te verven vóór het lossnijden uit het spuitraam. De loopvlakken aan binnen- en buitenkant dof zwart, eventueel vervuild met de kleur van het terrein, de geleidenokken glimmend aluminium (zij slijten tijdens het rijden) en de rest griauw (gietstaal).

Het is een aantrekkelijk model, vooral als het in een diorama wordt opgesteld. Dit kan met de brug in de transportstand, een van de standen die deze inneemt tijdens het leggen of opnemen, of zoals over de hindernis (b.v. waterloop) uitgelegd.

De zeer kleine afmetingen en het ingewikkelde mechanisme ten opzichte van de schaarbrug maken het model werkend maken praktisch onmogelijk. Een gedeeltelijke mechanisatie is mogelijk in de uitgerolde stand van de brug. Dit is nuttig voor transport. De brug ligt dan voor de bruglegger op beide oevers op de grond en kan met een elastiekje over het vrije einde op het terrein worden vastgezet.

Bij de bouw van het voertuig verandert er weinig. In het einde van de legarm is met een 0,5 mm boortje een gat dwars door de arm geboord. Bij gebrek aan zo'n boortje kan ook een stukje staaldraad of een naald van dezelfde dikte worden gebruikt, waaraan aan het einde twee platte kanten zijn gevijld, zie schets. Boren van beide zijden. Een tweede gaatje wordt geboord in het dekplaatje van een van de cilinders. In het verlengde van de intrekplunjer wordt een gat van ca 3 mm in de bodem gemaakt. Recht hieronder, met het model op de uiteindelijke plaats gezet, komt een gat van ca 10 mm dwars door de opstelling heen. Een gat vanuit een van de zijkanten van de grondplaat en een gat van ca 3 mm uitmondend in het 10 mm gat (zie schets). De in de schets aangegeven krammen dienen als snaarschijfjes voor een stuk vis-snoer (diameter 0,5 mm).

In een tweede gat in de zijkant van de grondplaat steekt een asje met een hefboompje en handgreep. De hefboom kan gemaakt worden uit een strip 1 mm messing of worden gebogen uit een dikke paperclip en gesoldeerd worden op een eindje fietsspaak.

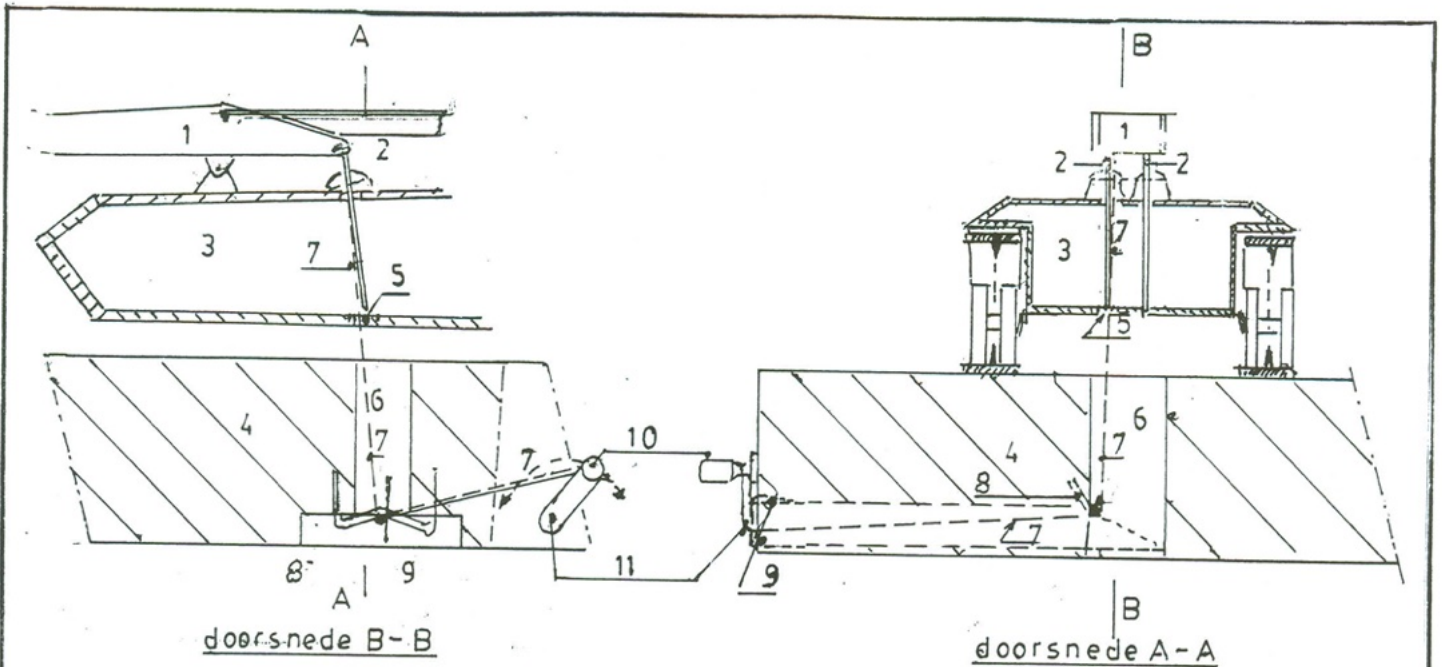

Door de hefboom een halve slag naar rechts te draaien wordt de brug opgetild tot de horizontale, zeer spectaculaire stand, boven het water. Het vissnoertje is om een stukje plastic geknoopt dat dwars in de bagagebak aan de achterkant van de legarm is gelijmd is.

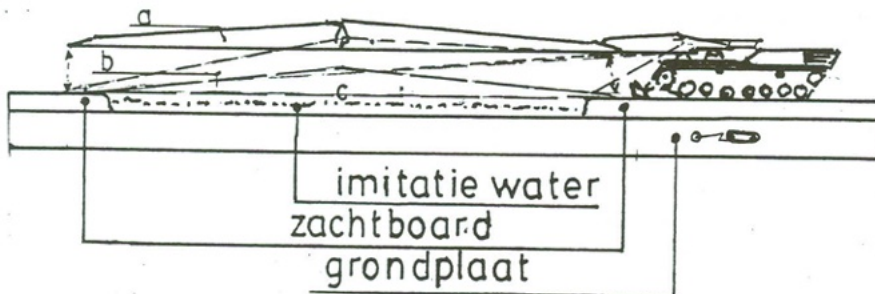
Opbouw voor het diorama.

Als basis is een plaatje stijf plastic bruikbaar (afmetingen 50 x 10 cm.). Hierop worden de oevers en het water gelijmd. Het water kan bestaan uit een doorzichtige, blanke plastic plaat met eventueel aan een zijde een oneffen oppervlak. Het gladde oppervlak wordt met verf in de gewenste kleur gebracht en met deze zijde onder op de ondergrond gelijmd (de verf mag niet in de lijm oplossen). De oevers bestaan uit twee lagen zachtboard. De oeverwal wordt in passende vorm gesneden, de andere kanten glad afgewerkt. Het terrein kan worden geïmiteerd door een laag zand of aarde met verdunde houtlijm (gele flacon) met een scheutje wasmiddel op het ruw gemaakte oppervlak te lijmen. Het wasmiddel zorgt ervoor dat de lijm de korreltjes grond goed bevochtigt, zodat alle grond goed vastlijmt. Door in de nog niet harde laag afdrukken te maken van de rupsbanden van de bruglegger worden de rijsporen van het voertuig weergegeven. Een leuke experimenteerklus.

Indien geen mechanisme aangebracht wordt, kan de brug in de gelegde stand, met het legarmeinde omlaag geplaatst worden of in de stand waarbij de brug geheel uitgerold is. In dit geval is het nuttig een blokje te maken dat de brug op de andere oever ondersteunt tijdens transport van het diorama.

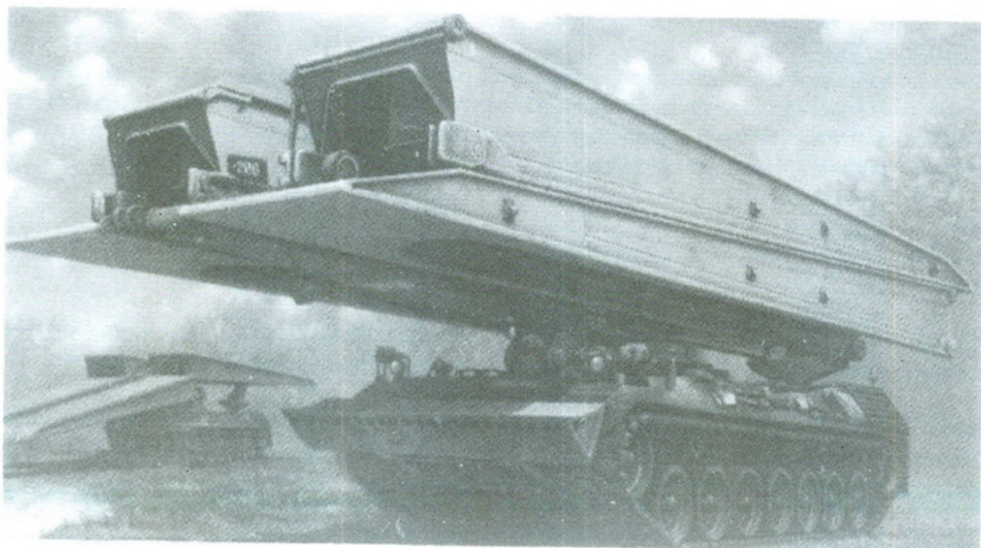
1 legarm	7 trekdraad \varnothing 0,2mm (vis lijn)
2 plunjer	8 kram 1 (paperclíp)
3 romp	9 kram 2
4 grondplaat	10 hefboom met t knop
5 gaatje \varnothing 3mm	11 as van 10 (fiets spaak)

- a brug gestrekt horizontaal
- b neergelegd op andere oever
- c brug ligt op beide oevers

Bruglegger "Bever" schaal 1:72

(opnemen en neerleggen van de brug)

DE LANCIER MODELBOUW

Herenstraat 74
2802 KJ Gouda
Nederland

Tel: (0)182-528185
Fax: (0)182-584290
E-mail: delancier@zonnet.nl

AFV-CLUB MODELS

Van dit merk hebben wij nog steeds een aanbieding staan van het Duitse Pak 43/41 AT kanon.

Het model kost normaal 39,50, wij bieden hem aan voor **29,50 euro**.

	Voor het kanon zijn messing gedraaide spacers uit voor de PE pantserschilden. Deze kosten	E 6,50
35S24	German LeFH 18M, dit is een gelimiteerde oplage van dit 105mm kanon. Deze versie is van een latere uitvoering met houten spaakwielen en een mondingsrem. Normaal 39,50 euro, nu	E 29,50
35030	M4 Sherman medium tank HVSS suspension.	E 14,50

ARMO LOOPJES

Dit merk uit Polen maakt zeer fraaie loopjes. De loopjes hebben vaak een meegedraaide mondingsrem, en bij een groter kaliber zijn de trekken-en velden aanwezig. Kijk eens bij Jadar.com.pl voor het complete assortiment van Armo en Part. Wij hebben inmiddels alles op voorraad van beide merken.

MIRAGE 200MM RESIN FIGUREN

Van dit merk hebben wij 8 verschillende figuren op voorraad. Het zijn 1/9 figuren van zeer goede kwaliteit. Om ze te promoten is er een aanbieding gemaakt. Normaal kosten ze 89,50 euro per stuk, nu voor 59,50 per stuk.

Sinds kort zijn wij dealer geworden van Harder & Steenbeck airbrushes. Wij hebben nu op voorraad de beroemde Evolution two in one airbrush. **E 149,50**

Ook in het assortiment: Airbrush slangen met snelkoppeling voor de Sil-Air compressor. **E 25,00**

MODEL HISTORICA

Uit Italië hebben wij weer een nieuw merk binnengekregen. Dit merk heeft diverse pantserwagens in de collectie, Italiaanse tanks, Breda kanon (voor in de achterbak van de LRDG truck van Tamiya, Moto Guzzi etc.

MODEL VICTORIA

4055	Fiat Ansaldo L6/40 Italian light tank (kompleet model in resin)	E 70,00
4056	Interieurset voor de Fiat Ansaldo L6/40 inclusief motorblok	E 30,00

NUTS & BOLTS

Hier hebben wij een nieuw boek van binnen. Deze keer is het een extra dik detail boek van de Marder III Ausf. M. Het boek staat vol detailfoto's om uw Marder III van Tamiya te verbeteren. **E 26,50**

PART ETCHINGS

Weer een nieuw merk in het assortiment. Zeer mooie etchings uit Polen. Inmiddels hebben ze al een redelijk uitgebreid assortiment. Deze etchings zijn goedkoper dan Aber en Eduard en makkelijker te verwerken.

MAGIC SCULP PUTTY

Sinds kort op voorraad! Dit is een fantastische 2-componenten putty uit de USA die u kunt gebruiken voor het modelleren van figuren, het maken van bekkingen en Zimmerit. De putty is zeer fijn van structuur en heeft een verwerkingstijd van 2-3 uur. Om het kleven van putty tegen te gaan kunt u wat talkpoeder gebruiken! De putty wordt geleverd in 2 potjes van 50 gram en kosten slechts **7,50 euro** per verpakking.

RESICAST

Van dit merk weer veel nieuwe modellen binnen. Een trailer met pontons, een conversie/update set voor de Churchill. Nieuwe figuren etc.

Van TASCAs uit Japan hebben wij de PzKpfw II Luchs op voorraad. Door directe import kost deze bij ons **44,95**. Van Steel Models Schatton is de aluminium loop van de Leopold op voorraad! De prijs is **59,50 euro**.

Nieuw binnen: Boeken assortiment, Aber en Eduard, Armand P. Bayardi diorama-accessoires, AFV modeller no. 15, Calibre 35, Plus Models etc. Binnenkort ook Finger Print Design Decals.